

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою юридичного факультету
протокол № 6 від 21 лютого 2018 року

Голова Вченої ради

[Handwritten signature]
А.Г. Бобкова

ПРОГРАМА

**фахового випробування для іноземців та осіб без громадянства
на навчання на ОС «Магістр» за спеціальністю «Право»
у 2018 році**

Вінниця – 2018

1. ПРОГРАМА КУРСУ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Тема 1. Конституційне право України як галузь права, юридична наука і навчальна дисципліна

Конституційне право України: поняття, предмет, метод. Сутність і зміст конституційно-правових відносин.

Конституційно-правові норми, особливості їх змісту і структури. Конституційно-правові інститути. Джерела конституційного права: поняття, види, система. Місце конституційного права в системі права України.

Поняття і предмет науки конституційного права. Наука конституційного права в Україні: розвиток, сучасний стан. Методологія науки. Задачі науки конституційного права в умовах становлення і розвитку державності України на основі Конституції 1996 р.

Значення конституційного права України як фундаментального курсу для інших правових дисциплін. Задачі і система навчального курсу.

Тема 2. Основні характеристики Конституції України як Основного закону держави

Теоретичні основи конституції: поняття, сутність, функції. Юридичні властивості конституції. Структура і зміст Конституції України.

Порядок введення Конституції в дію. Внесення змін і доповнень до Конституції України. Реалізація Конституції України.

Тема 3. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні

Основні види актів конституційного значення України-Русі в часи Київської держави. Державно-конституційні традиції в козацький період. Конституція Пилипа Орлика. Основні риси конституційних проектів, що розроблялися в Україні в XIX – початку XX сторіч (конституційні проекти Георгія Андрузького, Михайла Драгоманова, Михайла Грушевського, групи членів Української Народної Партії).

Лютнева революція в Росії 1917 р., конституційний зміст Універсалів Центральної Ради, Конституція УНР 1918 р., державно-правові акти періоду Гетьманату і Директорії, конституційні проекти періоду боротьби за незалежність України. Загальна характеристика радянських Конституцій України 1919, 1929, 1937 і 1978 рр. Внесення змін до Конституції України в другій половині 80 – початку 90-х років.

Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р., схвалений всенародним голосуванням 1 грудня 1991 р. Розробка і прийняття Конституції України 1996 р. Конституційна реформа.

Тема 4. Основи конституційного ладу України

Поняття конституційного ладу, його елементи. Принципи конституційного ладу, їх закріплення в основному законі і розвиток у поточному законодавстві.

Основні якісні риси України як суверенної і незалежної демократичної, соціальної, правової держави. Людина, її права і свободи як вища соціальна цінність. Принципи народного суверенітету, поділу державної влади, здійснення місцевого самоврядування та їх роль у становленні громадянського суспільства. Принципи верховенства права, культурної і мовної політики в Україні. Конституційні питання регулювання статусу власності. Державні символи України.

Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні

Теоретичні концепції прав людини, їх відображення в конституційному законодавстві. Конституційний статус людини і громадянина як категорія конституційного права України.

Громадянство в Україні: поняття і законодавче регулювання. Право на громадянство. Інститут подвійного громадянства. Визнання громадянства. Способи, порядок, підстави і умови набуття громадянства України. Припинення громадянства. Правовий статус іноземців і осіб без громадянства в Україні.

Поняття конституційних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина, їх юридичні властивості. Система основних прав і свобод людини і громадянина. Особисті (громадянські) права і свободи. Політичні права і свободи. Соціально-економічні і культурні права і свободи. Основні обов'язки людини і громадянина. Конституційні гарантії захисту і практичного здійснення прав і свобод людини і громадянина.

Тема 6. Конституційне регулювання виборів і референдуму як форм безпосередньої демократії

Поняття виборів, їх види і соціальна функція. Виборче право і виборча система: співвідношення понять.

Виборче право України: поняття, джерела й основні принципи.

Види виборчих систем, їх характеристика. Виборчий процес: поняття, конституційно-правове регулювання, стадії.

Призначення виборів. Порядок підготовки і проведення виборів. Визначення результатів голосування на виборах.

Поняття і види референдумів. Порядок призначення, підготовки і проведення референдуму. Порядок голосування і визначення результатів референдуму.

Тема 7. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, парламент України

Порядок формування і строк повноважень Верховної Ради України. Основні напрямки діяльності і компетенція. Законодавча функція. Питання, які Верховна Рада вирішує виключно шляхом прийняття відповідних законів. Право законодавчої ініціативи та його суб'єкти. Законодавчий процес, його основні стадії. Повноваження щодо формування державних органів. Контрольні повноваження.

Внутрішня організація Верховної Ради України. Формування і функції керівних органів. Комітети і депутатські об'єднання. Форми роботи. Сесія як основна організаційна форма діяльності Верховної Ради.

Правовий статус народного депутата України. Мандат депутата, його основні риси й оцінка. Несумісність посад. Депутатський імунітет і індемнітет.

Тема 8. Конституційний статус Президента України

Становлення інституту президентства в Україні. Місце і роль Президента в системі державних органів України.

Конституційне регулювання порядку обрання Президента України. Повноваження глави держави. Класифікація повноважень, їх характеристика. Конституційний статус Ради національної безпеки і оборони України. Акти Президента України. Особливості взаємовідносин Президента з парламентом і урядом. Припинення повноважень Президента України.

Тема 9. Конституційний статус Кабінету Міністрів України й інших органів виконавчої влади

Система органів виконавчої влади, що закріплена Конституцією України. Порядок створення Кабінету Міністрів України і місцевих державних адміністрацій. Повноваження і структура Кабінету Міністрів України. Статус глави уряду. Акти Кабінету Міністрів України. Відповідальність уряду. Повноваження місцевої державної адміністрації. Статус голови місцевої державної адміністрації, його відповідальність.

Тема 10. Конституційне регулювання питань здійснення правосуддя в Україні. Конституційний статус прокуратури

Конституція про основні засади судоустрою. Судова система України. Статус суддів. Конституційний статус Вищої ради правосуддя.

Конституція про задачі, що вирішуються органами прокуратури. Структура органів прокуратури.

Тема 11. Територіальний устрій держави

Територіальний устрій як категорія конституційного права: поняття і структура. Утворення і розвиток державності України. Принципи і форми державного устрою. Система адміністративно-територіального поділу України. Організація влади в державі: поняття, основні підходи і принципи.

Автономія в унітарній державі, її конституційне закріплення, види. Автономна республіка: поняття, основні риси і компетенція. Гарантії автономії. Особливості конституційного статусу Автономної Республіки Крим.

Тема 12. Конституційний статус місцевого самоврядування

Поняття, принципи і функції місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування, її структура. Адміністративно-територіальний устрій і місцеве самоврядування. Органи і посадові особи місцевого самоврядування: порядок формування й обрання, правовий статус. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування. Гарантії і правові способи захисту місцевого самоврядування.

Тема 13. Конституційний Суд України

Поняття конституційної юрисдикції, офіційного тлумачення Конституції і законів України. Повноваження, склад і порядок формування Конституційного Суду України. Статус суддів Конституційного Суду України. Правове регулювання процедури роботи Конституційного Суду України: стадії судового розгляду, їх учасники, права та обов'язки сторін. Рішення Конституційного Суду України, їх юридична сила і способи реалізації.

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (в редакції від 30.09.2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141; Відомості Верховної Ради України. – 2016. – №28. – Ст. 532.
2. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради України від 24.08.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 3. – Ст. 429.
4. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991р. // Відомості Верховної Ради України. – № 46. – 1991. – Ст. 617.
5. Про звернення громадян: Закон України від 02 жовтня 1996 р. (станом на 5 жовтня 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256; Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 30. – Ст. 542.

6. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. (станом на 3 серпня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 20. – Ст. 99; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 35. – Ст. 376.
7. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. (станом на 19 лютого 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №13. – Ст. 65; Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 93.
8. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. (станом на 27 вересня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 179; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – №30. – Ст. 323.
9. Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей: Закон України від 16 вересня 2014 р. (станом на 10 жовтня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 45. – Ст. 2043; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 40-41. – Ст. 384.
10. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 р. (станом на 9 грудня 2015 р.) // Офіційний вісник України. – 2012. – № 92. – Ст. 3729; Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 52. – Ст. 482.
11. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. (станом на 16 лютого 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – №10–11. – Ст. 73; Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 11. – Ст. 126.
12. Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 р. (станом на 19 березня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 37-38. – Ст. 366; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 13. – Ст. 144.
13. Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 р. (станом на 1 січня 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 14. – Ст. 81; Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 2. – Ст. 17.
14. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р. (станом на 19 квітня 2014 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 36. – Ст. 448; Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №18-19. – Ст.696.
15. Про Державний реєстр виборців: Закон України від 22 лютого 2007 р. (станом на 1 січня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 20. – Ст. 282; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – №2. – Ст. 25.
16. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 р. (станом на 11 жовтня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3. – Ст. 17; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 40-41. – Ст. 383.
17. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. (станом на 1 січня 2018 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 91; Голос України від 30.12.2017. – № 248.
18. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 р. (станом на 27 січня 2018 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 36. – Ст. 360; Голос України від 26.01.2018. – № 17.
19. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 р. (за станом на 15 грудня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №14-15, 16-17. – Ст.133; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 7-8. – Ст. 50.
20. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим: Закон України від 2 березня 2000 р. (станом на 2 грудня 2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 21. – Ст. 158; Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 4. – Ст. 61.
21. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. (станом на 31 грудня 2014 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 35. – Ст. 237; Відомості Верховної Ради України. – 2015. – №4. – Ст. 14.
22. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09 квітня 1999 р. (станом на 1 січня 2018 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 1. – Ст. 6.
23. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. (станом на 15 листопада 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 13. – Ст. 222; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – №45. – Ст.405.
24. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. (станом на 1 січня 2018 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385; Голос України від 30.12.2017. – № 249-250.
25. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. (станом на 20 січня 2018 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст.12.; Голос України від 19.01.2018. – №12.

26. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. (станом на 15 грудня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 35. – Ст. 376; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст. 436.
27. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. (станом на 15 грудня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст.545; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст. 436.
28. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. (станом на 29 листопада 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 7-8. – Ст. 50; Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст. 436.
29. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 р. (станом на 20 лютого 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – №13. – Ст.87; Відомості Верховної Ради України. – 2016. – №10. – Ст. 108.
30. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. (станом на 31 грудня 2017 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170; Голос України від 30.12.2017. – № 248.
31. Питання Уповноваженого Президента України з прав дитини: Указ Президента України від 11 серпня 2011 р. (станом на 15 вересня 2015 р.) // Офіційний вісник України. – 2011. – №63. – Ст. 2494; Офіційний вісник України від 15.09.2015. – № 71. – Стор. 5. – Ст. 2340.
32. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова № 9 Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. // Юридичний вісник. – 1997. – №1.
33. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 № 950 (станом на 1 січня 2018 р.) // Офіційний вісник України. – 2007. – № 54. – Ст. 2180; Урядовий кур'єр від 19.08.2017. – № 155.
34. Про Регламент Конституційного Суду України: Рішення Конституційного Суду України від 5 березня 1997 р. (станом на 13 червня 2013 р.) // Офіційний вісник України. – 1997. – № 20. – Ст. 87; Офіційний вісник України. – 2013. – № 46. – Стор. 30. – Ст. 1637.
35. Рішення Конституційного Суду України від 09.06.1998 № 8-рп/98 (справа щодо внесення змін до Конституції України) // Офіційний вісник України від 25.06.1998. – 1998 р. – № 23. – Ст. 118.
36. Рішення Конституційного Суду України від 16.04.2008 № 6-рп/2008 (справа про прийняття Конституції та законів України на референдумі) // Офіційний вісник України від 08.05.2008. – 2008 р. – № 32. – Ст. 1056.
37. Рішення Конституційного Суду України від 30.09.2010 № 20-рп/2010 (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України) // Вісник Конституційного Суду України. – 2010. – № 5. – С. 36.
38. Рішення Конституційного Суду України від 10.12.2003 р. № 19-рп/2003. (справа щодо недоторканості та імпідменту Президента України) // Урядовий кур'єр. – 18 грудня 2003 р. – № 239.
39. Рішення Конституційного Суду України від 25.12.2003 р. № 22-рп/2003 (справа щодо строків перебування на посту Президента України) // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Стор. 327. – Ст. 2830.
40. Рішення Конституційного Суду України від 14.10.2003 р. № 16-рп/2003 (справа про направлення запиту до Президента України) // Офіційний вісник України. – 2003. – № 46. – Стор. 13. – Ст. 2388.
41. Рішення Конституційного Суду України від 25 червня 2008 року №12-рп/2008 (справа про перебування народного депутата України у депутатській фракції) // Офіційний вісник України. – 2008. – №52. – Ст.1741.

Список рекомендованої літератури

1. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.]; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова; тех. ред. Ю. Д. Батан. – Одеса: Юр. література, 2017. – 256 с.
2. Федоренко В. Л. Конституційне право України: підруч. / В. Л. Федоренко; М-во юстиції України, Нац. акад. держав. упр. при Президенті України. – К.: Ліра-К, 2016. – 616 с.
3. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іс- питів / Ю. Г. Барабаш, Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин та ін. – 3-тє вид., переробл. та допов. – Х.: Право, 2016. – 346 с.
4. Совгіря О.В. Конституційне право України: навч. посібник. / О.В. Совгіря, Н.Г. Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 541 с.
5. Шаптала Н.К. Конституційне право України: навч. посібник. для студ. вищ. навч. закл. / Н.К. Шаптала, Г.В. Задорожня. – Дніпропетровськ: ТОВ «ЛізуновПрес», 2012. – 472 с.
6. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я. Тацій, О.В. Петришин, Ю.Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.
7. Погорілко В.Ф. Конституційне право України: підручник / В.Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. – 3-ге вид. – Київ: Ліра-К, 2011. – 532 с.

8. Стрижак А.А. Конституція України в актах Конституційного Суду України. Аналітичний огляд та коментар. – К.: Ін Юре, 2010. – 632 с.

9. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навч. посіб. / В.В. Кравченко. – Вид. 6-те. – Київ: Атіка, 2009. – 607 с.

2. ПРОГРАМА КУРСУ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

1. Адміністративне право як галузь публічного права

1.1. Основоположні категорії адміністративного права

Публічне адміністрування як одна з форм реалізації публічної влади. Види публічного адміністрування (забезпечувальне, сприяльне, втручальне). Суб'єкти публічного адміністрування.

Публічний інтерес. Критерії відмежування публічного інтересу від приватного інтересу.

1.2. Адміністративне право як складова публічного права

Призначення адміністративного права. Відносини, що складають предмет адміністративного права.

Відмежування адміністративного права від цивільного права.

1.3. Система адміністративного права

Загальне адміністративне право та його структура (принципи адміністративного права, суб'єктивні публічні права, суб'єкти публічного адміністрування, інструменти публічного адміністрування, адміністративні процедури, адміністративні послуги, позасудовий захист прав приватної особи).

Особливе адміністративне право та його структура (службове право, адміністративне деліктне право, муніципальне, поліцейське, фінансове, міграційне, містобудівне та ін.).

2. Принципи адміністративного права

2.1. Поняття та значення принципів адміністративного права

Поняття принципів адміністративного права.

Значення принципів адміністративного права (системоутворювальне значення, вплив на нормотворчу діяльність, значення для адміністративної та судової практики).

2.2. Принцип верховенства права (правовладдя) в адміністративному праві

Значення принципу верховенства права (правовладдя) для регулювання адміністративних правовідносин.

Складові верховенства права (законність / правозгідність; юридична визначеність; запобігання зловживанню / надужиттю повноваженнями; рівність перед законом і недискримінація; доступ до правосуддя).

2.3. Принципи належного врядування

Значення принципів належного врядування для регулювання адміністративних правовідносин. Принципи належного врядування (забезпечення участі в ухваленні рішень та належне реагування, відкритість і прозорість, добросовісність і етична поведінка, ефективність, компетентність і спроможність, іновативність та відкритість до змін, сталість і довгострокова орієнтованість, грамотне фінансове управління, поважання прав людини та культурної різноманітності, забезпечення соціальної згуртованості, підзвітність).

3. Джерела адміністративного права

3.1. Суть та види джерел адміністративного права

Поняття джерел адміністративного права. Значення джерел адміністративного права.

Система джерел адміністративного права.

3.2. Національні джерела адміністративного права

Конституція України як основа побудови системи джерел адміністративного права.

Законодавчі акти як джерела адміністративного права.

Підзаконні нормативні акти як джерела адміністративного права.

3.3. Міжнародні джерела адміністративного права

Міжнародні договори як джерела адміністративного права (Міжнародний пакт про громадянські й політичні права, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та ін.).

Юридичні акти Європейського Союзу як джерела адміністративного права в контексті правотворчої діяльності.

«М'яке право» у системі джерел адміністративного права.

3.4. Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права

Практика Європейського суду з прав людини як джерело адміністративного права.

Рішення Конституційного Суду України в системі джерел адміністративного права.

Рішення Верховного Суду як квазіджерело адміністративного права.

3.5. Неформалізовані квазіджерела адміністративного права

Поняття, значення та види неформалізованих квазіджерел адміністративного права (норми моралі, адміністративна практика та юридична доктрина).

3.6. Юридична сила формалізованих джерел адміністративного права

Поняття та значення юридичної сили формалізованих джерел адміністративного права. Система формалізованих джерел адміністративного права за їх юридичною силою. Правила вирішення конкуренції норм, закріплених у формалізованих джерелах адміністративного права.

4. Суб'єкт публічного адміністрування (адміністративний орган) як суб'єкт адміністративного права

4.1. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування

Поняття «суб'єкт публічного адміністрування» (адміністративний орган). Ознаки суб'єкта публічного адміністрування.

Групи суб'єктів публічного адміністрування (органи державної влади, державні органи, які не належать до жодної з гілок державної влади; державні фонди та установи; органи влади автономного утворення (Автономної Республіки Крим); суб'єкти місцевого самоврядування; суб'єкти, яким делеговано окремі повноваження публічного адміністрування).

4.2. Компетенція суб'єкта публічного адміністрування

Компетенція суб'єкта публічного адміністрування як сукупність адміністративних повноважень.

Види адміністративних повноважень .

Наділення адміністративними повноваженнями, делегування та передання адміністративних повноважень.

4.3. Система органів виконавчої влади

Основні рівні органів виконавчої влади в Україні (вищі, центральні, місцеві).

Кабінет Міністрів України, система центральних органів виконавчої влади (міністерства, служби, агентства та інспекції, центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом), місцеві державні адміністрації.

Законодавча основа їх діяльності.

Класифікація органів виконавчої влади за різними критеріями (за обсягом і характером компетенції, за порядком вирішення питань, за спрямованістю компетенції, за територіальним обсягом повноважень).

Порядок утворення, реорганізації та ліквідації органів виконавчої влади.

4.4. Суб'єкти місцевого самоврядування

Законодавча основа діяльності.

Види суб'єктів місцевого самоврядування та їх призначення (територіальна громада; сільська, селищна, міська ради; сільський, селищний, міський голови; виконавчі органи сільської, селищної, міської рад; староста; районні та обласні ради; органи самоорганізації населення).

4.5. Військово-цивільні адміністрації

Законодавча основа діяльності.

Призначення військово-цивільних адміністрацій.

Підстави формування, основні повноваження військово-цивільних адміністрацій.

5. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права

5.1. Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права

Зміст поняття «приватна особа» в контексті адміністративного права. Види приватних осіб (громадяни, іноземці, особи без громадянства, фізичні особи-підприємці, підприємства, установи, організації тощо).

5.2. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи

Адміністративна правоздатність. Адміністративна дієздатність. Адміністративна деліктоздатність.

Загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватної особи.

5.3. Суб'єктивне публічне право

Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, на право на доступ до публічної інформації, право на свободу мирних зібрань, право на свободу об'єднань).

5.4. Особливості об'єднання як суб'єкта адміністративного права

Законодавча основа організації та діяльності об'єднань.

Адміністративна правосуб'єктність громадського об'єднання. Порядок створення та припинення діяльності громадського об'єднання.

Особливості окремих видів об'єднань (громадських організацій, зокрема молодіжних та дитячих, громадських спілок, політичних партій, професійних спілок, релігійних організацій, благодійних організацій, організацій професійного самоврядування).

Участь об'єднань у формуванні публічної політики та ухваленні рішень.

6. Інструменти публічного адміністрування

6.1. Розуміння інструментів публічного адміністрування

Поняття інструмента публічного адміністрування. Види інструментів публічного адміністрування. Вибір належного інструмента.

6.2. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування

Поняття, юридичне значення та ознаки нормативного акта суб'єкта публічного адміністрування. Види нормативних актів (за суб'єктами видання, територіальним охопленням діяльності, за ознакою внутрішньої та зовнішньої спрямованості).

Вимоги до нормативного акта. Порядок підготовки та ухвалення. Зміст і значення антикорупційної експертизи. Державна реєстрація нормативного акта. Процедура оприлюднення та набрання чинності.

Підстави для визнання нормативного акта протиправним. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час його підготовки та видання.

6.3. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування

Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного акта.

Відмежування адміністративного акта від інших актів (документів) суб'єкта публічного адміністрування.

Види адміністративних актів.

Процедура видання адміністративного акта.

Чинність адміністративного акта (умови чинності, способи доведення до відома, припинення чинності).

Виконання адміністративного акта.

Поняття нікчемності адміністративного акта. Підстави визнання адміністративного акта нікчемним.

6.4 Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування

Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору.

Види адміністративних договорів.

Чинність адміністративного договору (умови чинності, припинення чинності). Поняття нікчемності адміністративного договору. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним.

6.5. План як інструмент публічного адміністрування

Поняття, юридичне значення та ознаки плану як інструменту публічного адміністрування. Сфера застосування планів. Види планів (за рівнем юридичної обов'язковості, за напрямком юридичного впливу, за змістом регулятивного впливу). Приклади застосування плану в різних сферах (генеральний план населеного пункту, детальний план території, план зонування території, бюджет як вид фінансового плану, концепція розвитку тощо).

6.6. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування

Поняття, юридичне значення та ознаки фактичної дії як інструменту публічного адміністрування. Сфера застосування фактичних дій. Види фактичних дій (інформування населення, проведення перевірки, здійснення моніторингу, надання довідок, виплата грошових коштів, адміністрування реєстрів тощо).

6.7. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні

Поняття адміністративного розсуду.

Умови застосування адміністративного розсуду (наявність законодавчого уповноваження на адміністративний розсуд; оприлюднення норм, що уповноважують на адміністративний розсуд; достатність юридичної визначеності уповноважень на адміністративний розсуд; обов'язок дотримуватися мети уповноваження; обов'язок ретельно з'ясувати обставини в справі; обов'язок дотримуватися принципу пропорційності; обов'язок дотримуватися принципу рівності; обов'язок дотримуватися критеріїв розсудливості; обов'язок мотивувати свої рішення).

6.8. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні

Поняття електронного врядування. Елементи електронного врядування. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд».

7. Адміністративна процедура

7.1. Розуміння адміністративної процедури

Поняття адміністративної процедури. Види адміністративної процедури (реєстраційні, дозвільні, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до відповідальності; процедури за заявою особи, процедури за службовим обов'язком).

7.2. Принципи адміністративної процедури

Система принципів адміністративної процедури. Зміст окремих принципів адміністративної процедури (рівність перед законом, доступ до інформації, право на допомогу та представництво, право бути

вислуханим, ефективність, оперативність (розумні строки), вмотивованість рішення, ефективний засіб захисту).

7.3. Учасники адміністративної процедури

Адміністративний орган. Адресат (у тому числі заявник). Заінтересовані особи. Представництво в адміністративній процедурі.

7.4. Стадії адміністративної процедури

Ініціювання та початок провадження.

Підготовка справи до розгляду.

Розгляд і вирішення справи.

Оформлення адміністративного акта, його доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб.

Перегляд адміністративного акта.

8. Адміністративна послуга

8.1. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг

Поняття адміністративної послуги.

Ознаки адміністративної послуги.

Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері.

Види адміністративних послуг.

8.2. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг

Суб'єкт звернення.

Суб'єкт надання адміністративних послуг.

Центри надання адміністративних послуг. Адміністратори.

8.3. Порядок надання адміністративних послуг

Стадії процедури надання адміністративної послуги.

Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг.

Плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір).

Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

9. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування

9.1. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування

Види інструментів захисту особи та їх співвідношення між собою.

9.2. Ініціювання особою перегляду рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив

Подання заяви про перегляд. Переговори. Медіація. Можливі наслідки перегляду. Переваги та недоліки цього інструменту.

9.3. Адміністративне оскарження

Підстави та порядок подання скарги. Предмет оскарження. Суб'єкти розгляду скарг. Процедура розгляду скарги. Можливі наслідки розгляду скарги. Переваги та недоліки цього інструменту.

9.4. Захист особи з ініціативи суб'єкта публічного адміністрування

Випадки та процедури, за якими суб'єкт публічного адміністрування може надати особі захист із власної ініціативи. Переваги та недоліки цього інструменту.

9.5. Відшкодування шкоди

Підстави та процедури, за якими суб'єкт публічного адміністрування відшкодовує шкоду, завдану приватній особі. Способи відшкодування шкоди. Переваги та недоліки цього інструменту.

9.6. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи

Завдання адміністративного судочинства. Система адміністративних судів. Принципи адміністративного судочинства. Юрисдикція адміністративних судів. Адміністративний позов та вимоги до нього. Способи судового захисту.

Переваги та недоліки адміністративної юстиції як інструменту захисту особи.

10. Службове право

10.1. Публічна служба та публічні службовці

Поняття та сутність публічної служби. Відмінність публічної служби від інших видів трудової діяльності особи.

Види публічної служби.

Поняття публічного службовця.

Класифікація публічних службовців. Посади публічної служби та їх категорії.

10.2. Юридичний статус публічного службовця

Основи юридичного статусу публічного службовця.

Обов'язки та права публічного службовця.

Етика публічної служби.

Матеріальне й соціальне забезпечення публічних службовців.

10.3. Запобігання корупційним проявам у публічній службі

Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.

Обмеження щодо одержання подарунків.

Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними.

Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.

Обмеження спільної роботи близьких осіб.

Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.

Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Правила етичної поведінки публічних службовців.

Фінансовий контроль щодо публічних службовців.

10.4. Проходження публічної служби

Вступ на публічну службу. Службова кар'єра. Припинення публічної служби.

Особливості проходження державної служби.

Особливості проходження служби в органах місцевого самоврядування.

10.5. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність публічних службовців

Підстави для притягнення до відповідальності. Порядок притягнення до відповідальності. Система дисциплінарних стягнень і принципи їх застосування. Засоби юридичного захисту публічних службовців.

11. Адміністративне деліктне право

11.1. Адміністративний проступок і адміністративна відповідальність

Поняття адміністративного проступку. Ознаки адміністративного проступку (діяння, суспільна шкідливість, протиправність, винність, караність). Відмежування адміністративного проступку від кримінального правопорушення.

Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Ознаки адміністративної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.

Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності.

11.2. Юридичний склад адміністративного проступку

Поняття юридичного складу правопорушення.

Юридичний склад адміністративного проступку (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона).

Особливості юридичного складу адміністративного правопорушення, зафіксованого в автоматичному режимі.

11.3. Заходи адміністративної відповідальності

Поняття адміністративного стягнення. Система й види адміністративних стягнень.

Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків.

Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

11.4. Провадження в справі про адміністративний проступок

Стадії провадження в справі про адміністративний проступок. Звичайне провадження. Спрощене провадження.

Складання протоколу в справі про адміністративне правопорушення. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол. Випадки, коли протокол у справі про адміністративне правопорушення не складається.

Розгляд справи про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок. Основні етапи розгляду справи про адміністративний проступок (підготовка справи, аналіз зібраних матеріалів, прийняття постанови, доведення постанови до відома).

Особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.

Оскарження й перегляд постанови в справі про адміністративний проступок. Порядок і строк оскарження постанови. Результати перегляду.

Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Основні законодавчих актів

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 21-22. – Ст. 144 (зі змінами та доповненнями).

2. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (в редакції від 30.09.2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року (дата набуття чинності для України: 01.02.1991 р.) // Офіційний вісник України. – 2006. – № 15. – Ст.1171.
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. №3477- IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 260.
5. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 6 липня 2005 р. № 2747– IV // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 7 грудня 1984 р. № 8073– X // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
7. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1 грудня 1994 р. № 264/94 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 52. – Ст. 455.
8. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203 – VI // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
9. Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 12 грудня 1991 р. № 1975– XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 15. – Ст. 188.
10. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. № 3659– XII // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.
11. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121– III // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
12. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3671– VI // Відомості Верховної Ради. – 2012. – № 16. – Ст. 146.
13. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>.
14. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
15. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2232– XII // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
16. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572– VI // Офіційний вісник України. – 2012. – №30. – Ст. 1097.
17. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001р. № 2235– III // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
18. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755– IV // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
19. Про державну службу: Закон України від від 10.12.2015 № 889-VIII // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
20. Про дипломатичну службу: Закон України від 20 вересня 2001 р. № 2728– III // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>.
21. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939– VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 10. – Ст. 446.
22. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 р. № 1160– IV // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.
23. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
24. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96– ВР // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.
25. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
26. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. №280/97– ВР // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
27. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586– XIV // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
28. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 1 грудня 1998 р. № 281– XIV // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/281-14>.
29. Про Національну поліцію: Закон України від 20 грудня 1990 р. № 565– XII // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
30. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
31. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365– III //

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

32. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773– VI // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.

33. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045 – XIV // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.

34. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987– XII // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.

35. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 р. № 1835– III // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>.

36. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166– VI // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3166-17> та інші.

37. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356 (зі змінами та доповненнями) та інші.

Список рекомендованої літератури:

1. Загальне адміністративне право: підручник /Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші; за заг.ред. І.С. Гриценка. – К.: Юрінком Інтер, 2017. – 568 с.

2. Мельник Р.С. Загальне адміністративне право /Р.С. Мельник, В.М.Бевзенко: Навчальний посібник /За заг.ред. Р.С. Мельника. – К.: Ваіте, 2014. – 376 с.

3. Мельник Р.С., Масьондз С.О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навч.посібник /Р.С. Мельник, С.О. Масьондз; за заг.ред. Р.С.Мельника. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 344 с.

4. 100 ответов на 100 вопросов по Общему административному праву: Учебное пособие /под ред. Мельника Р.С. – Киев, Юрінком Інтер, 2017. – 240 с.

3. ПРОГРАМА КУРСУ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. Поняття, предмет і метод цивільного права

Поняття цивільного права. Предмет цивільного права. Метод цивільного права. Функції та принципи цивільного права. Система цивільного права і його співвідношення з іншими галузями права.

Тема 2. Цивільне право як наука і навчальна дисципліна

Цивільне право як галузь правознавства. Предмет цивілістики. Методологія цивільно-правової науки. Наука цивільного права та інші суспільні науки. Цивільне право як навчальна дисципліна.

Тема 3. Джерела цивільного права

Поняття джерел цивільного права; види джерел цивільного права. Цивільне законодавство, його ієрархія. Роль і значення судової практики для розвитку цивільного права. Застосування аналогії закону та аналогії права. Дія цивільного закону у часі, у просторі і за колом осіб.

Тема 4. Поняття, зміст і види цивільних правовідносин

Поняття та структурний склад цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин. Суб'єкти цивільних правовідносин та поняття цивільної правосуб'єктності. Класифікація цивільних правовідносин.

Тема 5. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

Фізична особа як суб'єкт цивільного права. Правоздатність фізичної особи. Дієздатність фізичних осіб. Особливості дієздатності неповнолітніх та малолітніх осіб. Обмеження дієздатності та визнання особи недієздатною. Місце проживання фізичної особи. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою і оголошення померлою

Тема 6. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

Поняття юридичної особи. Концепції юридичної особи. Ознаки юридичної особи та зовнішні форми їх прояву. Цивільна правоздатність юридичної особи. Державна реєстрація юридичної особи. Органи юридичної особи. Виникнення юридичних осіб. Припинення юридичних осіб. Класифікація юридичних осіб. Відокремлені підрозділи юридичних осіб. Види юридичних осіб. Організаційно-правові форми юридичних осіб.

Тема 7. Держава і територіальна громада як учасники цивільних правовідносин

Правосуб'єктність держави Україна в цивільних правовідносинах. Участь держави у внутрішньому та зовнішньому цивільному обороті. Відповідальність держави за своїми зобов'язаннями. Територіальна громада як учасник цивільних відносин.

Тема 8. Об'єкти цивільних правовідносин

Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин. Речі як об'єкти цивільних правовідносин, їх класифікація. Поняття майна. Гроші як об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери як об'єкт цивільних правовідносин. Види цінних паперів. Результати робіт і послуги як об'єкти цивільних правовідносин. Немайнові блага як об'єкт цивільних правовідносин.

Тема 9. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин

Поняття юридичних фактів. Класифікація юридичних фактів. Юридичний склад.

Тема 10. Правочини

Поняття та види цивільно-правових правочинів. Умови дійсності правочинів. Форма правочинів і наслідки її недотримання. Недійсність правочинів. Підстави недійсності правочинів. Нікчемні та оспорювані правочини. Правові наслідки визнання правочинів недійсними.

Тема 11. Здійснення цивільних прав і виконання обов'язків. Захист цивільних прав

Поняття і принципи здійснення цивільних прав і виконання обов'язків. Способи реалізації цивільних прав і обов'язків. Межі здійснення цивільних прав та обов'язків. Поняття зловживання правом. Заходи оперативного впливу на порушника цивільних прав. Самозахист цивільних прав.

Тема 12. Поняття, види особистих немайнових прав та їх цивільно-правовий захист

Поняття особистих немайнових прав. Особисте немайнове правовідношення. Класифікація та окремі види особистих немайнових прав. Право на повагу честі, гідності і недоторканість ділової репутації, його цивільно-правовий захист.

Тема 13. Представництво

Поняття та суб'єкти представництва. Підстави і види представництва. Представництво за довіреністю. Форма і строк довіреності. Передоручення і припинення довіреності. Наслідки припинення довіреності. Скасування довіреності.

Тема 14. Строки здійснення, захисту цивільних прав та виконання цивільних обов'язків

Поняття строків і термінів у цивільному праві. Обчислення строків. Види строків у цивільному праві. Поняття позовної давності. Наслідки її спливу. Переривання і зупинення позовної давності.

Тема 15. Загальні положення про право власності та інші речові права

Власність як економічна та юридична категорії. Поняття і зміст права власності. Система форм власності. Виникнення (набуття) права власності. Припинення права власності. Документи, що встановлюють право власності. Речові права на чуже майно.

Тема 16. Право приватної власності фізичних осіб

Загальні положення про право приватної власності. Історичний розвиток концепції права власності фізичних осіб. Умови виникнення і припинення права приватної власності фізичних осіб. Приватизація майна фізичними особами. Самочинне будівництво і його наслідки. Здійснення фізичними особами права приватної власності.

Тема 17. Право власності юридичних осіб

Загальні положення про право власності юридичних осіб. Проблема власності юридичних осіб. Право власності кооперативів. Право власності господарських товариств. Право власності громадських організацій.

Тема 18. Право власності Українського народу. Право державної та комунальної власності

Загальні положення про публічну власність та її конституційне закріплення. Право власності Українського народу. Право державної власності. Управління об'єктами державної власності. Право комунальної власності. Право господарського відання і право оперативного управління.

Тема 19. Право спільної власності

Поняття права спільної власності. Право спільної часткової власності. Особливості здійснення права спільної часткової власності на житловий будинок. Право спільної сумісної власності. Спільна сумісна власність подружжя.

Тема 20. Захист права власності та інших речових прав

Поняття охорони і захисту права власності. Способи захисту права власності, їх класифікація. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Позов про визнання права власності на майно і про зняття з нього арешту. Інші способи захисту права власності.

Тема 21. Спадкове право

Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Заповідальний відказ. Підпризначення спадкоємця. Особи, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. Спадкування за законом. Здійснення права на спадкування. Виконання заповіту. Прийняття спадщини. Оформлення прав на спадщину. Спадковий договір.

Тема 22. Загальні положення про зобов'язання

Поняття зобов'язання. Зобов'язальне право і зобов'язальні правовідносини. Види зобов'язань. Суб'єктний склад зобов'язання. Виконання зобов'язань. Принципи виконання зобов'язань. Забезпечення виконання зобов'язань. Способи забезпечення. Відповідальність за порушення зобов'язань. Припинення зобов'язань.

Тема 23. Відповідальність за цивільним правом

Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності. Умови цивільно-правової відповідальності. Вина правопорушника як підстава його відповідальності. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності. Обставини, що виключають цивільно-правову відповідальність. Збитки та неустойка.

Тема 24. Цивільно-правовий договір

Поняття і значення цивільно-правового договору. Принцип свободи договору. Система цивільно-правових договорів. Зміст і форма договору. Стадії і порядок укладання цивільно-правового договору. Зміна і розірвання договору.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 25. Договір купівлі-продажу

Поняття, значення і види договору купівлі-продажу. Сторони, предмет договору. Форма договору купівлі-продажу. Істотні умови договору. Права та обов'язки (виконання) сторін у договорі купівлі-продажу. Момент переходу права власності до покупця. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження (псування) речі. Цивільно-правова відповідальність за порушення умов договору.

Роздрібна купівля-продаж та особливості її правового регулювання. Особливості договору роздрібної купівлі-продажу. Права покупця та їх охорона.

Особливості купівлі-продажу нерухомого майна.

Особливості укладання договорів купівлі-продажу на біржах, аукціонах, ярмарках.

Тема 26. Договір поставки

Поняття та ознаки договору поставки. Договір поставки як різновид договору купівлі-продажу. Предмет договору. Сторони договору. Структура договірних зв'язків у поставці.

Способи та порядок укладення договору поставки. Істотні умови договору поставки. Виконання договору поставки. Приймання товару (продукції) за кількістю та якістю.

Зміна і припинення договору поставки. Одностороння зміна, розірвання. Відповідальність за порушення умов договору поставки.

Тема 27. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу

Поняття договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу, його відмінність від інших договорів. Права та обов'язки сторін в договорі постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

Припинення договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Відповідальність сторін в договорі постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

Тема 28. Договір міни

Поняття та ознаки договору міни. Предмет, сторони договору. Права та обов'язки сторін. Момент переходу права власності за договором міни.

Тема 29. Договір дарування

Поняття договору дарування та його відмінність від інших договорів. Сторони договору. Предмет договору. Форма договору дарування. Момент виникнення права власності в обдарованого на дарунок.

Виконання договору дарування. Відмова від договору дарування. Обмеження і заборона дарування.

Пожертва як вид дарування. Правовий режим жертв.

Тема 30. Договір ренти

Поняття і види договору ренти, його відмінність від інших договорів. Сторони і предмет договору ренти. Форма договору ренти.

Права і обов'язки сторін договору ренти. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Припинення договору ренти та розрахунки між сторонами.

Тема 31. Договір довічного утримання (догляду)

Поняття договору довічного утримання (догляду) і його відмінність від інших договорів. Сторони договору. Предмет договору. Форма договору. Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо спільного майна.

Права і обов'язки сторін. Момент переходу права власності на майно. Обмеження права власності. Зміна договору довічного утримання (догляду).

Припинення договору довічного утримання (догляду) та правові наслідки припинення договору.

Тема 32. Договір майнового найму (оренди)

Поняття договору майнового найму і його відмінність від інших договорів. Види договорів майнового найму. Сторони і предмет договору майнового найму (оренди).

Укладення договору майнового найму (оренди). Форма договору. Доля договору майнового найму (оренди) при зміні власника.

Права і обов'язки сторін в договорі майнового найму (оренди). Поліпшення найнятого майна. Ремонт найнятого майна.

Припинення договору майнового найму (оренди). Особливості пролонгації договору.

Договір оренди державного та комунального майна: особливості правового регулювання, суб'єктного складу сторін та предмету договору.

Договір прокату як вид договору майнового найму (оренди) і його особливості.

Договір найму (оренди) транспортних засобів.

Договір найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди.

Договір лізингу.

Тема 33. Zobov'язання z договору найму житлового приміщення та інші житлові zobov'язання

Правове регулювання житлових відносин. Єдиний житловий фонд і його структура. Призначення житлових будинків і житлових приміщень. Виключення з житлового фонду житлових будинків і житлових приміщень.

Договір найму житлового приміщення та його відмінність від інших договорів. Види договорів найму житлових приміщень. Сторони і предмет договору найму житла. Члени сім'ї наймача.

Договір найму житлового приміщення, що знаходиться у державній чи комунальній (публічній) власності, його елементи. Права та обов'язки наймача та членів сім'ї наймача в договорі найму жилого приміщення, що знаходиться у публічній власності. Обмін житлових приміщень, що знаходяться у публічній власності. Правові підстави збереження права користування житловими приміщеннями, що знаходяться у публічній власності за тимчасово відсутнім. Підстави та порядок виселення наймача та членів його сім'ї з житлових приміщень, що знаходяться у публічній власності.

Договір найму (оренди) житла, що знаходиться у приватній власності, його елементи. Права і обов'язки сторін договору найму (оренди) житла, що знаходиться у приватній власності. Розірвання та припинення договору найму (оренди) житла, що знаходиться у приватній власності.

Договір найму соціального житла: джерела права, поняття, елементи та особливості.

Договір піднайму житла.

Приватизація державного житлового фонду.

Тема 34. Договір позички (безоплатного користування майном)

Поняття договору позички та його відмінність від інших договорів. Сторони, предмет, форма договору позички.

Права та обов'язки сторін в договорі позички.

Припинення договору позички.

Тема 35. Договір підряду

Поняття договору підряду, його відмінність від інших видів договорів. Сторони договору. Предмет договору. Ризик випадкової загибелі об'єкту підряду. Види договорів підряду.

Структура договірних зв'язків у підряді.

Права і обов'язки сторін у договорі підряду. Виконання договору підряду.

Припинення договору підряду.

Договір побутового підряду: поняття, його особливі ознаки. Елементи договору побутового підряду.

Тема 36. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт

Загальна характеристика законодавства, яке регулює відносини у капітальному будівництві.

Капітальне будівництво та способи його здійснення.

Поняття договору будівельного підряду, його відмінність від інших видів договорів. Сторони. Предмет договору.

Укладення договору будівельного підряду. Договір субпідряду.

Права та обов'язки сторін в договорі будівельного підряду. Порядок приймання об'єкта будівництва.

Відповідальність сторін в договорі будівельного підряду.

Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт: поняття, особливі ознаки, елементи.

Тема 37. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт

Поняття договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Сторони і предмет договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Форма договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Відмінності від суміжних договорів.

Права та обов'язки сторін договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Відповідальність сторін договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт

Тема 38. Договір про надання послуг

Поняття послуги. Особливості правового регулювання надання послуг. Значення загальних положень про надання послуг. Поняття та елементи договору про надання послуг.

Тема 39. Договір перевезення

Загальна характеристика нормативно-правового регулювання перевезень. Місце договору перевезення в системі транспортних договорів.

Поняття договору перевезення та його відмінність від інших договорів. Сторони і предмет договору перевезення. Види договору перевезення.

Укладення і виконання договору перевезення. Значення транспортної накладної.

Особливість перевезення у прямому змішаному сполученні.

Договір перевезення пасажирів і багажу.

Договір транспортного експедирування.

Тема 40. Зобов'язання зі зберігання

Підстави виникнення зобов'язань зі зберігання.

Поняття договору зберігання, сторони, предмет і об'єкт договору, особливості форми договору зберігання. Відмінність договору зберігання від інших договорів.

Права та обов'язки сторін договору зберігання.

Припинення договору зберігання.

Відповідальність сторін у договорі зберігання.

Спеціальні види зберігання.

Тема 41. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном

Договір доручення: поняття, сторони, предмет, форма, відмінності від інших договорів. Права та обов'язки сторін договору доручення. Припинення договору доручення.

Договір комісії: поняття, сторони, предмет, форма, відмінності від інших договорів. Права та обов'язки сторін договору комісії. Виконання і припинення договору комісії.

Договір управління майном: поняття, сторони, предмет, форма, відмінності від інших договорів. Виконання і припинення договору управління майном. Відповідальність управителя.

Тема 42. Зобов'язання зі страхування

Соціально-економічна сутність страхування, його нормативно-правове регулювання. Правила страхування.

Поняття і види страхування. Основні поняття у страхуванні. Страхове зобов'язання. Учасники страхових зобов'язань.

Обов'язкове страхування.

Добровільне страхування. Поняття договору страхування, його елементи, відмінності від інших договорів. Укладання та виконання договору страхування. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.

Особливості спадкування права на одержання страхових виплат (страхового відшкодування).

Тема 43. Кредитні та розрахункові зобов'язання

Нормативно-правове регулювання розрахункових та кредитних відносин.

Договір позики: поняття, сторони, предмет, форма, відмінності від інших договорів. Укладання договору позики, його форма. Виконання договору позики. Оспорювання договору позики. Припинення договору. Новація боргу у позикові зобов'язання.

Кредитний договір: поняття, сторони, предмет, форма, відмінності від інших договорів. Виконання та припинення кредитного договору. Відповідальність сторін в кредитному договорі.

Договір банківського вкладу: поняття, сторони, предмет, форма. Види банківських вкладів та їх оформлення. Виконання та припинення договору банківського вкладу. Особливості спадкування сум вкладів.

Договір банківського рахунку: поняття, сторони, предмет, форма. Укладення договору банківського рахунку. Виконання і припинення договору банківського рахунку.

Договір факторингу: поняття, сторони, предмет, форма. Виконання і припинення договору факторингу.

Тема 44. Зобов'язання зі спільної діяльності

Поняття та елементи договору про спільну діяльність.

Поняття договору простого товариства, суб'єкти, предмет, мета, форма, відмінність від засновницького договору та договору про створення акціонерного товариства. Виконання договору простого товариства. Управління спільними справами.

Правовий режим майна учасників договору простого товариства.

Припинення договору простого товариства. Відповідальність учасників за результати спільної діяльності.

Тема 45. Зобов'язання з односторонніх дій

Поняття і види зобов'язань з односторонніх дій.

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди: поняття та види.

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу: поняття, суб'єкти, умови виникнення, зміст. Припинення зобов'язання з публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.

Зобов'язання з публічної обіцянки нагороди за результатами конкурсу: поняття, суб'єкти, порядок організації і проведення конкурсу. Права учасників конкурсу та переможців.

Зобов'язання з дій в чужих майнових інтересах без доручення: поняття, суб'єкти. Елементи зобов'язання з дій в чужих майнових інтересах без доручення.

Зобов'язання із рятування здоров'я, життя фізичної особи, майна фізичної і юридичної особи: поняття та елементи.

Тема 46. Зобов'язання із завдання шкоди

Поняття та підстави виникнення зобов'язань із завдання шкоди.

Зобов'язання з відшкодування третім особам завданої працівником шкоди.

Зобов'язання з відшкодування шкоди, яка завдана органами державної влади або місцевого самоврядування.

Зобов'язання з відшкодування шкоди, яка завдана органами дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду.

Зобов'язання з відшкодування шкоди, яка завдана дітьми та недієздатними особами.

Зобов'язання з відшкодування шкоди, яка завдана джерелом підвищеної небезпеки: суб'єкти, поняття джерела підвищеної небезпеки, особливості відшкодування, підстави звільнення від відповідальності.

Зобов'язання з відшкодування шкоди, спричиненою смертю потерпілого: круг осіб, які мають право на відшкодування шкоди, розмір і період відшкодування. Відшкодування витрат на поховання.

Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої здоров'ю працівника: джерела права, суб'єкти відшкодування шкоди, розмір відшкодування.

Відшкодування моральної шкоди.

Тема 47. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави

Види зобов'язань з безпідставного збагачення. Зобов'язання з безпідставного набуття або збереження чужого майна (безпідставного збагачення): поняття, суб'єкти, зміст. Обсяг відшкодування. Безпідставно набуте майно, яке не підлягає поверненню.

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року (дата набуття чинності для України: 01.02.1991 р.) // Офіційний вісник України. – 2006. – № 15. – Ст. 1171.

3. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (дата підписання Україною: 14.06.74 р., дата ратифікації: 14.07.93 р., дата набуття чинності: 01.04.94 р.) // Офіційний вісник України. – 2006. – № 15. – Ст. 1171.

4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 21-22. – Ст. 144.

6. Житловий кодекс Української РСР від 30.06.1983 р. 1983 р.: введений в дію Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 21 грудня 1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 1. – Ст. 2.

7. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

8. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 47-52. – Ст. 349.

9. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135

10. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. №3477-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 260.

11. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 11. – Ст. 140.

12. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. №2709-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

13. Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950р., Першого протоколу та протоколів №2, 4, 7 і 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №40. – Ст. 264.

14. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10 червня 1997 р. № 503/97 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 24. – Ст. 11 (із змінами і доповненнями).
15. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 1 липня 2010 р. № 2398-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 38. – Ст. 509.
16. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015 // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 2. – Ст. 17.
17. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 1. – Ст. 4.
18. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384
19. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682
20. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 30. – Ст. 1097.
21. Про приватизаційні папери: Закон України від 6 березня 1992 р. № 2173-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 352
22. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.
23. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – Ст. 1174.
24. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – Ст. 1175.
25. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164
26. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21 вересня 2006 р. № 185-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456.
27. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб: Закон України від 22 грудня 1995 р. № 493/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 3. – Ст. 9.
28. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29 листопада 2001 р. № 2866-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 10. – Ст. 78
29. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2654-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. – Ст. 146.
30. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003. № 898-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313.
31. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30. – Ст. 379, в редакції Закону України від 1 грудня 2005 року № 3161-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 7. – Ст. 84.
32. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 51. – Ст. 553, в редакції Закону України від 1 грудня 2005 року № 1878-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 18. – Ст. 141.
33. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.
34. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в сфері зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23 грудня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 5-6. – Ст. 44.
35. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України от 5 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252.
36. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
37. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10 квітня 1992 р. в редакції від 14 березня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – Ст. 244.
38. Про фінансовий лізинг: Закон України 16 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68, в редакції Закону України від 11 грудня 2003 р. № 1381/IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 231.
39. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 524.
40. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3. – Ст. 25.

41. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. (в редакції від 4 жовтня 2001 р.). // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 7. – Ст. 50.
42. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 40. – Ст. 364.
43. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину не законними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 1 грудня 1994р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 1. – Ст. 1.
44. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №47. – Ст. 531.
45. Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР: Постанова Верховної Ради України від 12 вересня 1991 р. № 1545-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 621.
46. Про право власності на окремі види майна: Постанова Президії Верховної Ради України від 17 липня 1991 р. № 2471-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 35. – Ст. 517.
47. Правила користування електричною енергією для населення: постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 р. № 1357 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 30. – Ст. 1543.
48. Правила побутового обслуговування населення: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 1994 р. № 313 // Офіційний вісник України. – 1993. – № 23.
49. Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2005 р. № 668 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 31. – Том 2. – Ст. 1867.
50. Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 32. – Ст. 1359.
51. Статут залізниць України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 457 від 06 квітня 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 14.
52. О поставках продукции производственно-технического назначения: Положение СМ СССР от 25 июля 1988 р. // СП СССР, отдел первый. – 1988. – № 24. – Ст. 70.
53. О поставках товаров народного потребления: Положение СМ СССР от 25 июля 1988 р. // СП СССР, отдел первый. – 1988. – № 24. – Ст. 70.
54. Инструкция о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по качеству: утверждена постановлением ГА СССР от 25 апреля 1966 г. № П-7 // Бюллетень нормативных актов министерств и ведомств СССР. – 1975. – № 2.
55. Инструкция о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по количеству: утверждена постановлением ГА СССР от 15 июля 1965 г. № П-6 // Бюллетень нормативных актов министерств и ведомств СССР. – 1975. – № 2.
56. Про затвердження Типових правил користування бібліотеками в Україні: наказ Міністерства культури і мистецтв України від 5 травня 1999 р. № 275 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 28.
57. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами: затв. наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України від 13 березня 1995 р. № 37 // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0079-95>
58. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджена постановою Правління НБУ від 12 листопада 2003 р. №492 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Том 1. – Ст. 2707.
59. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті України: затверджено постановою Правління НБУ від 21 січня 2004 р. №22 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908.
60. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 р. № 282/20595 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 17. – Ст. 632.

Список рекомендованої літератури

1. Цивільне право України. Особлива частина : підручник / Мін-во освіти і науки України, Нац. авіаційний ун-т ; за заг. ред. д.ю.н., проф. Р. Б. Шишки. – К. : Ліра, 2015. – 1024 с.
2. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / [С. М. Бервено, В. А. Васильєва, О. В. Дзера та ін.]; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. - 3-тє вид. – К.: Юрінком Інтер, 2010. - 973 с.
3. Цивільне право України. Особлива частина: підручник / [Т. В. Боднар, С. М. Бервено, О. В. Дзера та ін.]; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика; Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 3-тє вид. - Київ: Юрінком Інтер, 2010. - 1173 с.
4. Харитонов, Є. О. Цивільне право України: підручник / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова, О. В. Старцев. - вид. 2-ге. – К.: Істина, 2009. - 815 с.
5. Цивільне право України: навч. посібник / за ред. Р. О. Стефанчука; [Ю. В. Білоусов, В. А. Ватрас, С. Д. Гринько та ін.]. – К.: Правова єдність, 2009. - 532 с.

6. Цивільне право України: Академічний курс: у 2 т.: [підруч. для студ. юрид. спец. вузів]. Т. 1: Загальна частина / за заг. ред. Я. М. Шевченко; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького Нац. акад. наук України; [А. Ю. Бабаскін та ін.]. - вид. 2-ге. - К.: Ін Юре, 2006. - 693 с.
7. Цивільне право України: підручник: у 2 т. Т. 1 / [В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова та ін.]; за заг. ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. - К.: Юрінком Інтер, 2007. - 479 с.
8. Цивільне право України: підручник: у 2 т. Т. 2 / [В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова та ін.]; за заг. ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. - К.: Юрінком Інтер, 2007. - 551 с.
9. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: [в 4 т.]. [Т. 1] : Загальні положення; Особисті немайнові права фізичної особи; Права власності та інші речові права / А.Г. Ярема, В.Я. Карабань, В.В. Кривенко, В.Г. Ротань; Акад. суддів України. - К.: А.С.К.; Севастополь: Ін-т юрид. дослідж., 2004. - 927 с.
10. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: [в 4 т.]. [Т. 2] : Право інтелектуальної власності; Зобов'язальне право / А. Г. Ярема, В. Я. Карабань, В. В. Кривенко, В. Г. Ротань; Акад. суддів України. - К.: А.С.К.; Севастополь: Ін-т юрид. дослідж., 2004. - 863 с.
11. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: [в 4 т.]. [Т. 3]: Договірні зобов'язання; Недоговірні зобов'язання; Спадкове право / А. Г. Ярема, В. Я. Карабань, В. В. Кривенко, В. Г. Ротань; Акад. суддів України. - К.: А.С.К.; Севастополь: Ін-т юрид. дослідж., 2006. - 927 с.
12. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А. П. Гетьман [та ін.]; за ред.: А. П. Гетьман, В. І. Борисова ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х. : Право, 2012. - 432 с.
13. Харьковская цивилистическая школа: грани наследственного права [Текст] : монография / [М. В. Гордон и др.]; под ред. проф. И. В. Спасибо-Фатеевой. - Харьков : Право, 2016. - 606 с.
14. Харьковская цивилистическая школа: о договоре: монография /И.В. Спасибо-Фатеева, О. П. Печеный, В. И. Крат и др.; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. - Харьков: Право, 2017. - 576 с.
15. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: [у 2 т.]. [Т. 1] / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця; [Н. С. Кузнецова, І. О. Дзера, В. М. Коссака та ін.]. - 3-тє вид. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 831 с.

4. ПРОГРАМА КУРСУ «ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

Тема 1. Цивільне процесуальне право та цивільний процес

Поняття цивільного процесуального права. Предмет, метод і система цивільного процесуального права. Значення цивільного процесуального права.

Співвідношення цивільного процесуального права з конституційним, цивільним, сімейним, трудовим, кримінально-процесуальним, господарсько-процесуальним правом, іншими галузями права.

Джерела цивільного процесуального права. Цивільно-процесуальні норми, їх структура, дія в часі та у просторі.

Поняття цивільного процесу, його задачі. Види цивільного судочинства та стадії цивільного процесу. Сутність, основні риси цивільної процесуальної форми.

Тема 2. Принципи цивільного процесуального права

Поняття принципів цивільного процесуального права і їх значення. Система принципів цивільного процесуального права.

Класифікація принципів цивільного процесуального права.

Загальноправові, міжгалузеві, галузеві принципи та принципи інституту судового розгляду.

Характеристика окремих принципів цивільного судочинства: гласність судового процесу, мова цивільного судочинства, змагальність сторін, диспозитивність цивільного судочинства, забезпечення права на перегляд та оскарження судового рішення, обов'язковість судових рішень

Тема 3. Цивільні процесуальні відносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин та їх особливості. Підстави виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Цивільна процесуальна правоздатність та цивільна процесуальна дієздатність.

Елементи цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація. Учасники справи, інші учасники судового процесу як суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.

Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Визначення складу суду. Склад суду. Наслідки відводу суду (судді).

Об'єкт і зміст цивільних процесуальних правовідносин.

Тема 4. Сторони у цивільному процесі

Поняття сторін у цивільному процесі. Їх ознаки. Процесуальні права та обов'язки сторін.

Процесуальна співучасть. Види співучасті. Процесуальні права й обов'язки співучасників.

Поняття належної й неналежної сторони. Правові наслідки заміни неналежної сторони.

Процесуальне правонаступництво (поняття та підстави виникнення). Порядок вступу в процес правонаступника та його правове положення Відмінності правонаступництва від заміни неналежної сторони.

Тема 5. Треті особи у цивільному процесі

Поняття третіх осіб у цивільному процесі. Їх види.

Треті особи, що заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Підстави та процесуальний порядок вступу їх у справу. Процесуальні права й обов'язки третіх осіб, що заявляють самостійні вимоги. Відмінність третіх осіб, що заявляють самостійні вимоги, від співпозивачів.

Треті особи, що не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Підстави та процесуальний порядок залучення до участі у справі або вступу їх в справу. Процесуальні права й обов'язки третіх осіб, що не заявляють самостійних вимог. Їх відмінності від співпозивачів і співвідповідачів.

Тема 6. Участь в цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб

Задачі участі прокурора в цивільному процесі.

Підстави й форми участі прокурора у всіх стадіях цивільного процесу.

Процесуальне положення прокурора. Його права та обов'язки.

Підстави й форми участі в цивільному процесі органів державної влади й органів місцевого самоврядування. Їх процесуальні права та обов'язки.

Особливості участі в цивільному процесі органів опіки та піклування. Відмінність органів державної влади й органів місцевого самоврядування, від інших учасників справи (прокурора, представників, третіх осіб) та інших учасників судового процесу (експертів, спеціалістів).

Тема 7. Представництво в суді

Поняття і значення судового представництва. Види представництва в суді.

Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками.

Документи, що підтверджують повноваження представників.

Повноваження представника в суді (обсяг прав, оформлення).

Процесуально-правове положення представника в суді першої інстанції, в апеляційному та касаційному провадженні, у провадженні щодо перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами та виключними обставинами.

Тема 8. Процесуальні строки

Поняття процесуальних строків, їх види. Порядок обчислення процесуальних строків. Початок та закінчення процесуального строку. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків. Поновлення та продовження пропущеного процесуального строку.

Тема 9. Судові витрати

Поняття і види судових витрат у цивільному процесі.

Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат.

Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.

Судовий збір: поняття, види, порядок сплати, звільнення від сплати.

Витрати, пов'язані з розглядом справи, їх види. Розподіл судових витрат між сторонами.

Тема 10. Докази та доказування

Поняття судового доказування. Елементи судового доказування. Поняття судових доказів та їх класифікація. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування. Розподіл між сторонами обов'язків по доказуванню.

Належність та допустимість доказів.

Види засобів доказування та їх характеристика. Пояснення сторін і третіх осіб. Показання свідків, процесуальний порядок допиту свідків, права й обов'язки свідків. Письмові докази, поняття, класифікація, порядок дослідження й оцінки. Речові докази, поняття, порядок дослідження, огляд на місці. Електронні докази. Поняття і види експертизи, порядок призначення експертизи. Висновок експерта, його зміст. Процесуальні права й обов'язки експерта.

Судові доручення щодо збирання доказів. Процесуальний порядок оформлення і виконання судового доручення.

Забезпечення доказів. Підстави до забезпечення доказів.

Тема 11. Заходи процесуального примусу

Поняття, підстави та порядок застосування заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу.

Тема 12. Цивільна юрисдикція

Поняття цивільної юрисдикції, її види. Предметна, суб'єктна та інстанційна юрисдикція. Компетенція судів щодо розгляду цивільних справ про захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів в порядку позовного, наказного та окремого провадження.

Розмежування компетенції судів загальної юрисдикції, господарських та адміністративних судів.

Компетенція третейських судів по розгляду цивільних справ.

Тема 13. Підсудність цивільних справ

Поняття підсудності (територіальної юрисдикції) цивільних справ. Види підсудності. Підсудність справ за вибором позивача. Виключна підсудність. Підсудність кількох вимог, пов'язаних між собою. Порядок передачі справи з одного суду до іншого.

Наслідки порушення правил підсудності.

Тема 14. Позов і його елементи

Поняття й сутність позовного провадження.

Заяви по суті справи, їх види.

Поняття позову, його елементів. Види позовів.

Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов.

Зустрічний позов. Форма і зміст зустрічного позову, порядок його пред'явлення.

Об'єднання і роз'єднання позовних вимог.

Зміни в позовному спорі. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін

Підстави для забезпечення позову. Види забезпечення позову. Процесуальні питання, пов'язані з забезпеченням позову. Зустрічне забезпечення.

Тема 15. Відкриття провадження у справі

Право на позов. Передумови права на пред'явлення позову й умови реалізації права на пред'явлення позову.

Позовна заява як процесуальна форма позову, її зміст. Порядок пред'явлення позову.

Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження в справі.

Процесуальне оформлення відкриття провадження у справі.

Тема 16. Підготовче провадження

Мета і значення підготовчого провадження.

Підготовче судове засідання: процесуальний порядок, дії судді у підготовчому судовому засіданні, їх процесуальне оформлення.

Врегулювання спору за участю судді

Судові виклики і повідомлення. Поняття та види судових повісток. Порядок вручення судових повісток.

Тема 17. Розгляд справи по суті

Поняття і значення та строки розгляду справи по суті. Порядок проведення судового засідання та його складові частини: відкриття розгляду справи по суті; з'ясування обставин справи та дослідження доказів; судові дебати; ухвалення рішення. Тимчасове зупинення розгляду справи по суті. Закінчення справи без постанови судового рішення. Відмінність закриття провадження в справі від залишення заяви без розгляду.

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження

Фіксування цивільного процесу

Тема 18. Заочний розгляд справи

Умови і порядок проведення заочного розгляду справи.

Форма і зміст заочного рішення. Законна сила заочного рішення.

Форма і зміст заяви про перегляд заочного рішення. Порядок і строк подання заяви про перегляд заочного рішення.

Порядок розгляду заяви про перегляд заочного рішення. Скасування й оскарження заочного рішення.

Тема 19. Наказне провадження

Поняття, сутність і значення судового наказу. Вимоги, за якими може бути виданий судовий наказ. Форма і зміст судового наказу.

Порядок скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

Тема 20. Окреме провадження

Поняття і сутність окремого провадження. Відмінність окремого провадження від інших видів цивільного судочинства. Ознаки окремого провадження.

Порядок розгляду справ окремого провадження. Розгляд справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною і відновлення цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою, про усиновлення.

Встановлення фактів, що мають юридичне значення.

Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.

Передача безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.

Визнання спадщини відумерлою.

Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. Обов'язкова госпіталізація до протитуберкульозного закладу.

Розкриття банком інформації, що містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.

Тема 21. Відновлення втраченого судового провадження

Порядок відновлення втраченого судового провадження. Право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження

Підсудність та зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження. Наслідки недотримання вимог до змісту заяви.

Підстави відмовлення у відкритті провадження у справі чи залишення заяви без розгляду. Порядок розгляду і вирішення справи про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 22. Провадження у цивільних справах за участю іноземних осіб

Цивільні процесуальні права та обов'язки іноземних громадян і осіб без громадянства.

Підсудність судам України цивільних справ у спорах за участю іноземних осіб.

Позови до іноземних держав.

Судові доручення про надання правничої допомоги. Звернення суду України із судовим дорученням про надання правничої допомоги до іноземного суду. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

Визнання та виконання рішень іноземних судів.

Тема 23. Судові рішення

Поняття, значення і види судових рішень.

Зміст судових рішень. Відмінність рішення суду від ухвали.

Вимоги, які пред'являються до рішення суду. Законність і обґрунтованість рішення.

Порядок ухвалення та проголошення судового рішення.

Усунення недоліків рішення суду.

Законна сила рішення суду. Негайне виконання рішення суду.

Поняття та види ухвал суду першої інстанції. Законна сила ухвали суду. Окремі ухвали суду, їх зміст і значення.

Тема 24. Апеляційне провадження

Поняття та сутність апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції.

Право апеляційного оскарження і порядок його здійснення. Строки апеляційного оскарження. Форма і зміст апеляційної скарги та порядок її подання.

Відкриття апеляційного провадження. Апеляційний розгляд. Повноваження апеляційного суду. Постанови суду апеляційної інстанції.

Тема 25. Касаційне провадження

Поняття та сутність касаційного провадження. Суд касаційної інстанції.

Право касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Форма і зміст касаційної скарги, порядок її подання.

Відкриття касаційного провадження. Касаційний розгляд.

Повноваження суду касаційної інстанції.

Постанови суду касаційної інстанції.

Тема 26 Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

Підстави, строк і порядок подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Вимоги до заяви. Розгляд заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 27. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень та рішень інших органів

Характеристика місця виконавчого провадження в системі цивільного процесуального права.

Звернення судових рішень до виконання.

Порядок поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання.

Відстрочення й розстрочення виконання, зміни чи встановлення способу і порядку виконання рішення.

Зупинення виконання судового рішення.

Поворот виконання рішень, постанов.

Судовий контроль за виконанням судових рішень.

1. Цивільне процесуальне право України: підручник / [Ясинок М. М., Курило М. П., Кіріяк О. В., Білоусов Ю. В., Кармаза О. О., Запара С. І. та ін.]; за заг. ред. М. М. Ясинка. – К.: Алерта, 2016. – 576 с. (з урахуванням змін у ЦПК на час складання екзамену).
2. Цивільний процес: Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Навчальний посібник / К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов. – Х.: Право, 2017. – 234 с. (з урахуванням змін у ЦПК на час складання екзамену)
3. Курс цивільного процесу: підручник / В.В. Комаров, В.А. Бігун, В.В. Баранкова та ін.; за ред. В. В. Комарова. – Х.: Право, 2011. – 1352 с. (з урахуванням змін у ЦПК на час складання екзамену).
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 930. – Ст.141 (зі змінами та доповненнями).
5. Цивільний процесуальний кодекс України в редакції Закону № 2147-VIII від 3 жовтня 2017 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст.436 (зі змінами та доповненнями).
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII // Офіційний вісник України. – 2016. – № 56. – Ст. 1935.
7. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 915. – Ст.128 (зі змінами).
8. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 року № 192-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2015. - № 18, № 19-20. – Ст.132.
9. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 2-3. – Ст.12 (зі змінами).
10. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року // Офіційний вісник України. – 2012. – № 62. – Ст. 2509.
11. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року // Голос України. – 1994. – 24 квітня (зі змінами).
12. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 2 червня 2016 року // Офіційний вісник України. – 2016. – № 53. – Ст. 1851.
13. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 року // Офіційний вісник України. – 2016. – № 53. – Ст. 1852.
14. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 р. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 59. – Ст. 2349 (зі змінами та доповненнями).
15. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Мін'юсту 8 жовтня 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 46. – Ст. 1715 (зі змінами).
16. Про затвердження Інструкції про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень: наказ Мін'юсту та Державної судової адміністрації від 27 червня 2008 р. // Офіційний вісник України. – 2008. – № 50. – Ст. 1646 (зі змінами та доповненнями).
17. Інструкція з діловодства у місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, апеляційних судах міст Києва та Севастополя, апеляційному суді Автономної Республіки Крим та вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ: Наказ Державної судової адміністрації України 17 грудня 2013 р. № 173. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0173750-13/print>.

5. ПРОГРАМА КУРСУ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. Поняття та система кримінального права. Наука кримінального права

Поняття кримінального права як самостійної галузі кримінального права й як науки – галузі правознавства (юриспруденції). Кримінальне право як галузь права. Ознаки кримінального права.

Кримінальне право в системі права України. Кримінальне право та суміжні галузі права (кримінально-процесуальне право, кримінально-виконавче право, адміністративне право).

Система кримінального права. Загальна й Особлива частини. Поняття та система Загальної частини.

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки та значення. Закон про кримінальну відповідальність як єдине джерело кримінального права. Хронологія прийняття КК України 2001р.

Структура (побудова) Кримінального кодексу України. Загальна й Особлива частини КК, їх єдність і взаємозв'язок. Структура статей Особливої частини КК; диспозиції і санкції. Види диспозицій і

санкцій. Кримінально- правові норми. Види кримінально-правових норм: охоронні, регулятивні, заохочувальні, роз'яснювальні та заборонні.

Тлумачення кримінального закону: поняття і значення. Види тлумачення залежно від суб'єкта, що роз'яснює закон: легальне, судове, доктринальне. Способи тлумачення: граматичний, логіко-систематичний, історичний та ін. Результати (об'єм) тлумачення: буквальне, обмежувальне і поширювальне.

Тема 3. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі

Принципи дії кримінального закону в просторі, що закріплено в КК України: територіальний, громадянський і універсальний.

Зміст територіального принципу дії закону про кримінальну відповідальність. Поняття території України. Поняття місця вчинення злочину. Дипломатичний імунітет.

Зміст принципу громадянства. Вирішення питань про відповідальність громадян України, які вчинили злочин за кордоном.

Зміст універсального принципу дії закону про кримінальну відповідальність. Особливості відповідальності іноземних громадян і осіб без громадянства.

Дія закону про кримінальну відповідальність в часі. Вступ закону про кримінальну відповідальність в закон сили. Поняття часу вчинення злочину. Обставини, внаслідок яких закон втрачає силу. Зворотна сила закону про кримінальну відповідальність. Межі зворотної сили закону про кримінальну відповідальність.

Тема 4. Поняття злочину

Визначення поняття злочину: 1) формальне; 2) матеріальне; 3) формально- матеріальне – їх зміст. Поняття злочину за КК України. Ознаки злочину й їх органічна єдність. Суспільна небезпека як матеріальна ознака злочину. Значення суспільної небезпеки. Протиправність як формальна ознака злочину. Винність як ознака злочину; зміст, значення. Караність як невід'ємна ознака злочину. Взаємовідношення караності як ознаки злочину і фактичного призначення покарання за злочин.

Значення ч. 2 ст. 11 КК для поняття злочину. Місце злочину в системі правопорушень. Класифікація злочинів залежно від їх тяжкості та її значення. Критерії класифікації.

Тема 5. Кримінальна відповідальність та її підстави

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття кримінальної відповідальності та її відмежувальні ознаки.

Кримінально-правові відносини: їх суб'єкти та зміст. Виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Етапи кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності.

Кримінальна відповідальність і кримінальне покарання.

Юридична підстава кримінальної відповідальності. Питання юридичних підстав кримінальної відповідальності в науці та законодавстві.

Тема 6. Склад злочину

Поняття складу злочину та його значення. Співвідношення понять злочину та складу злочину.

Елементи складу злочину, їх відмежування й органічна єдність.

Класифікація і розмежування ознак в кримінальному праві: залежно від правового значення; ознаки, які відрізняються за мірою впливу на кваліфікацію складу злочину; ознаки, що відрізняються за мірою визначеності.

Класифікація видів складів злочинів.

Зміст і елементи (етапи) кваліфікації злочину та її значення.

Тема 7. Об'єкт злочину

Поняття і значення об'єкту злочину.

Суспільні відносини як об'єкт злочину. Структура суспільних відносин: суб'єкти, соціальний зв'язок між ними, предмет суспільних відносин.

Класифікація (види) об'єктів злочину. Загальний об'єкт злочину. Родовий (спеціальний, груповий) об'єкт злочину. Видовий об'єкт і його значення. Безпосередній (конкретний) об'єкт злочину. Їх значення.

Поняття предмету злочину та його місце в структурі складу злочину.

Відмінність предмету злочину від об'єкту злочину.

Тема 8. Об'єктивна сторона злочину

Поняття та значення об'єктивної сторони злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони.

Суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність).

Поняття й ознаки дії в кримінальному праві. Поняття й ознаки бездіяльності. Умови кримінальної відповідальності за злочинну бездіяльність.

Значення непереборної сили, фізичного та психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільно небезпечне діяння (дію або бездіяльність).

Поняття суспільно небезпечних наслідків як ознаки об'єктивної сторони злочину. Їх види і

значення в кримінальному праві. Злочини з матеріальними та формальними складами: значення такого розподілу.

Причинний зв'язок в кримінальному праві та його значення. Вимоги, що пред'являються до взаємозв'язку дії і наслідку для встановлення між ними причинного зв'язку.

Факультативні ознаки об'єктивної сторони злочину; їх значення та характеристика.

Тема 9. Суб'єкт злочину

Поняття суб'єкта злочину в кримінальному праві. Загальний і спеціальний суб'єкт злочину в кримінальному праві. Службова особа як вид спеціального суб'єкта.

Вік кримінальної відповідальності: загальний і знижений. Особливості визначення віку кримінальної відповідальності за відсутності офіційних даних, що його підтверджують.

Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта злочину. Поняття осудності та її значення.

Поняття неосудності в кримінальному праві. Критерії неосудності: медичний (біологічний) та юридичний (психологічний).

Тема 10. Суб'єктивна сторона злочину

Поняття суб'єктивної сторони злочину та її значення. Ознаки суб'єктивної сторони: обов'язкові та факультативні.

Форми та види вини в кримінальному праві, їх значення для кваліфікації злочину та призначення покарання.

Умисел та його види. Поняття прямого і непрямого умислу, їх інтелектуальні та вольові моменти (ознаки).

Необережність та її види.

Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину. Значення мотиву і мети.

Подвійна, складна (змішана) форма вини, її значення для кваліфікації злочину.

Поняття та види помилок в кримінальному праві.

Тема 11. Стадії злочину

Поняття стадії злочину. Види стадій злочину відповідно до чинного законодавства.

Готування до злочину, його поняття, об'єктивні і суб'єктивні ознаки.

Відмежування готування до злочину від виявлення наміру.

Замах на злочин, його поняття, об'єктивні і суб'єктивні ознаки. Види замаху на злочин: закінчений та незакінчений; замах на непридатний об'єкт і замах з непридатними засобами. Відмежування замаху від готування до злочину.

Добровільна відмова від доведення злочину до кінця, його поняття і ознаки.

Стадії вчинення злочину, на яких можлива добровільна відмова. Наслідки добровільної відмови від доведення злочину до кінця, їх підстава і значення.

Тема 12. Співучасть у злочині

Поняття та значення співучасті у злочині, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки.

Особливості інтелектуального моменту умислу співучасників. Вольовий момент умислу співучасників. Проблеми співучасті в злочинах вчинених з необережності.

Значення мотиву і мети при вчиненні злочину у співучасті.

Види співучасників та їх визначення в КК. Виконавець і співвиконавець злочину. Організатор злочину. Підбурювач до злочину. Способи і ознаки підбурювання. Пособник злочину. Види і ознаки пособництва. Відмінність пособництва від підбурювання.

Форми співучасті. Підстави і межі відповідальності співучасників. Відповідальність і кваліфікація дій співучасників при різних формах співучасті. Призначення покарання співучасникам.

Співучасть в злочині із спеціальним суб'єктом. Екссес виконавця. Види екссесу виконавця.

Кваліфікація дій співучасників при екссесі. Добровільна відмова співучасників. Добровільна відмова виконавця. Відповідальність інших співучасників при добровільній відмові виконавця.

Особливості добровільної відмови підбурювача і пособника.

Причетність до злочину. Види причетності. Відповідальність за причетність до злочину.

Тема 13. Повторність, сукупність і рецидив злочинів

Поняття множинності злочинів. Одиничний злочин як структурний елемент множинності злочинів: прості й ускладнені одиничні злочини (триваючі, продовжувані і складні (складені) злочини). Види множинності злочинів.

Повторність злочинів та її ознаки. Види повторності: фактична повторність і рецидив. Види фактичної повторності: повторність тождесних, однорідних і неоднорідних злочинів. Значення повторності для кваліфікації злочину та призначення покарання. Сукупність злочинів та її ознаки.

Види сукупності злочинів. Відмежування ідеальної сукупності від одиничного злочину. Відмежування сукупності злочинів від конкуренції норм. Кваліфікація злочинів при ідеальній і реальній сукупності.

Поняття й ознаки рецидиву злочину. Види рецидиву. Значення рецидиву для кваліфікації злочину та для призначення покарання. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву злочинів.

Тема 14. Обставини, що виключають злочинність діяння

Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння. Поняття необхідної оборони. Перевищення меж (ексцес) необхідної оборони: його поняття й ознаки.

Уявна оборона. Відповідальність при уявній обороні. Підстави й ознаки затримання особи, що вчинила злочин. Підстави й ознаки крайньої необхідності. Відмежування крайньої необхідності від необхідної оборони. Фізичний та психічний примус як обставина, що виключає злочинність діяння. Поняття й ознаки фізичного та психічного примусу. Виконання наказу або розпорядження: поняття, підстави, ознаки. Діяння, пов'язане з ризиком (виправданий ризик). Підстави виправданого ризику. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Тема 15. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття та значення звільнення від кримінальної відповідальності. Види такого звільнення, критерії їх поділу. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки. Умови та підстави звільнення від кримінальної відповідальності за наявності вказаних видів такого звільнення.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, тривалість цих термінів та їх обчислення. Переривання та зупинення перебігу термінів давності. Незастосування термінів давності щодо тих осіб, що вчинили злочини проти миру та безпеки людства.

Тема 16. Поняття та цілі покарання

Поняття й ознаки покарання в кримінальному праві. Мета покарання згідно ч. 2 ст. 50 КК України. Зміст мети покарання. Виправлення засуджених як мета покарання. Спеціальне та загальне попередження.

Тема 17. Система та види покарань

Система та види покарань. Поняття, ознаки та значення системи покарань в кримінальному праві. Класифікація (види) покарань. Види покарань за порядком їх призначення: основні, додаткові та покарання, що можуть призначатися як основні, так і як додаткові. Класифікація покарань залежно від суб'єкта, до якого застосовується покарання: загальні та спеціальні. Види покарань за можливістю призначення терміну покарання: строкові та безстрокові.

Поняття, характеристика, порядок і підстави призначення основних видів покарань в чинному кримінальному законодавстві України. Характеристика, порядок і підстави призначення додаткових видів покарань. Характеристика, порядок і підстави призначення покарань, які можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові:

Тема 18. Призначення покарання

Загальні засади призначення покарання в кримінальному праві України. Принципи призначення покарання. Призначення покарання в межах, вказаних в санкції статті закону, що передбачає відповідальність за вчинений злочин. Значення положень Загальної частини кримінального законодавства для призначення покарання.

Загальна характеристика та значення для призначення покарань обставин, що впливають на ступінь тяжкості злочину, а також обставин, що характеризують особу підсудного, пом'якшують або обтяжують покарання. Підстави і порядок призначення судом більш м'якшого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання нижче нижчої межі, передбаченої законом за конкретний злочин.

Призначення покарання за сукупністю злочинів. Призначення остаточного (загального) покарання за сукупністю шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворим. Призначення остаточного покарання за сукупністю шляхом повного або часткового складання. Межі призначення покарання за сукупністю злочинів. Призначення покарання за сукупністю вироків.

Тема 19. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття звільнення від покарання та його види. Безумовне й умовне звільнення. Звільнення від відбування покарання за діяння, караність яких виключена законом. Поняття та підстави звільнення від покарання особи, яка перестала бути суспільно небезпечною. Поняття, підстави й умови звільнення від відбування покарання з випробуванням. Поняття та визначення випробувального терміну. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, що мають дітей у віці до семи років.

Поняття й умови застосування давності обвинувального вироку. Строки давності та їх обчислення. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання: поняття і значення. Підстави і умови умовно-дострокового звільнення. Види покарань, при відбуванні яких можливе умовно-дострокове звільнення. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким: умови, підстави та порядок такої заміни. Категорії засуджених, до яких не застосовується умовно-дострокове звільнення від покарання та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, що мають

дітей до трьох років: підстави, умовність цього виду покарання.

Поняття, види та специфіка звільнення від відбування покарання у зв'язку з хворобою. Звільнення від покарання на основі закону України про амністію або акту про помилування.

Тема 20. Судимість

Поняття та кримінально-правове значення судимості. Підстава судимості. Правові наслідки судимості. Погашення та зняття судимості як форма припинення стану судимості й умови їх застосування. Обчислення строків погашення судимості. Зняття судимості. Відмінність зняття судимості від погашення судимості. Види й умови зняття судимості. Зняття судимості внаслідок закону України про амністію або акту про помилування.

Тема 21. Заходи кримінально-правового характеру

Поняття, підстави та мета застосування примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру та критерії їх призначення. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. Примусове лікування. Підстави та порядок застосування примусового лікування. Місце відбування примусового лікування. Поняття та підстави спеціальної конфіскації. Випадки застосування спеціальної конфіскації. Підстави для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.

Тема 22. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Підстави та порядок звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.

Види покарань, що можуть бути застосовані до неповнолітніх. Покарання, які не можуть застосовуватися до неповнолітніх. Особливості призначення неповнолітнім покарання у вигляді штрафу, громадських і виправних робіт. Призначення покарання у виді позбавлення волі неповнолітнім. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 25. Поняття Особливої частини кримінального права України, її значення та система. Наукові основи кваліфікації злочинів

Особлива частина кримінального права України як специфічний розділ окремої галузі права. Система Особливої частини кримінального права України, її поняття та особливості. Основні правила систематизації Особливої частини кримінального права України. Роль законодавчої техніки в побудові системи Особливої частини кримінального права України. Поняття і види кваліфікації злочинів. Конкуренція норм Особливої частини Кримінального кодексу. Правила кваліфікації при конкуренції норм. Відмінність конкуренції від колізії правових норм, шляхи подолання колізії.

Тема 26. Злочини проти основ національної безпеки України

Національна безпека України як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України; особливості суб'єктивної сторони цих злочинів. Проблеми систематизації юридичних складів злочинів проти основ національної безпеки України. Класифікація злочинів: злочини, що посягають на зовнішню безпеку України; злочини, що посягають на основи внутрішньої безпеки України.

Тема 27. Злочини проти життя та здоров'я особи

Злочини проти життя. Загальна характеристика і види. Життя як об'єкт кримінальне - правової охорони. Поняття вбивства і його види. Умисне вбивство без обтяжуючих та пом'якшуючих обставин. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. Умисне вбивство при пом'якшуючих обставинах і його види. Доведення до самогубства. Злочини проти здоров'я. Загальна характеристика і види. Здоров'я людини як безпосередній об'єкт посягання. Залишення в небезпеці. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Тема 28. Злочини проти волі, честі та гідності особи

Загальна характеристика злочинів проти волі, честі та гідності особи. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки цього злочину. Захоплення заручників. Відмежування від позбавлення волі і викрадення людини. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки цього злочину. Торгівля людьми. Форми торгівлі людьми. Кваліфікуючі ознаки торгівлі людьми. Особливо кваліфікуючі ознаки торгівлі людьми. Експлуатація дітей. Кваліфікуючі ознаки експлуатації дітей.

Тема 29. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи

Згвалтування. Фізичне і психічне насильство як ознака об'єктивної сторони. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки злочину. Насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом. Співвідношення цього злочину із згвалтуванням. Примушування до вступу в статевий зв'язок.

Поняття примушування. Потерпілий від злочину. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості. Поняття статевої зрілості. Потерпілий від злочину. Суб'єкт злочину. Кваліфікуючі знаки злочину. Розбещення неповнолітніх.

Тема 30. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Злочини проти виборчих прав. Злочини проти трудових прав. Злочини проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Злочини проти сім'ї. Злочини проти прав на об'єкти інтелектуальної власності. Злочини проти прав на свободу совісті.

Тема 31. Злочини проти власності

Загальна характеристика та види злочинів проти власності. Поняття викрадення чужого майна та його ознаки. Предмет викрадення: його фізична, соціальна, економічна та юридична ознаки. Форми викрадення в залежності від способу вилучення чужого майна.

Крадіжка. Поняття та види таємного викрадення. Грабіж. Поняття та види відкритого викрадення. Відмінність грабежу від крадіжки. Розбій. Поняття і ознаки розбою. Момент закінчення цього злочину. Відмінність розбою від насильницького грабежу і бандитизму. Шахрайство. Особливості моменту закінчення цього злочину. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Кваліфікуючі ознаки суб'єкту злочину.

Інші види неправомірного заволодіння чужим майном. Вимагання. Поняття, кваліфікуючі ознаки, відмежування вимагання, поєданого з насильством від розбою. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою. Кваліфікуючі ознаки цього злочину. Відмежування від шахрайства. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї. Поняття і види некорисливих злочинів проти власності. Умисне знищення або пошкодження майна. Необережне знищення або пошкодження майна. Порушення обов'язків щодо охорони майна.

Тема 32. Злочини у сфері господарської діяльності

Загальна характеристика злочинів у сфері господарської діяльності. Злочини, що посягають на відносини, які забезпечують безпеку господарської діяльності. Злочини, що посягають на відносини в сфері грошового обігу, валютного регулювання та валютного контролю. Злочини, що посягають на відносини щодо мобілізації, розподілу та використанню коштів бюджетів і державних цільових фондів. Злочини, що посягають на відносини, які забезпечують свободу господарської діяльності, недопущення проявів монополізму та несумлінної конкуренції.

Тема 33. Злочини проти довкілля

Поняття, загальна характеристика та види злочинів проти довкілля. Особливості предмету та місця скоєння злочину при кваліфікації злочинів проти довкілля. Класифікація злочинів у відповідності із основним безпосереднім об'єктом: злочини проти екологічної безпеки; злочини у сфері земле використання, охорони надр, атмосферного повітря; злочини у сфері охорони водних ресурсів; злочини у сфері лісокористування, захисту рослинного і тваринного світу.

Тема 34. Злочини проти громадської безпеки

Поняття громадської безпеки, загальна характеристика та види злочинів, передбачених IX розділом Особливої частини Кримінального кодексу України. Класифікація злочинів: злочини, пов'язані із створенням злочинної організації, терористичної групи та інших злочинних об'єднань, участь в них та у злочинах, що вчиняються ними чи пов'язаних з ними; злочини, пов'язані із незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами; злочини, що порушують різні правила, що забезпечують громадську безпеку.

Тема 35. Злочини проти безпеки виробництва

Поняття злочинів проти безпеки виробництва, їх загальна характеристика та види.

Класифікація злочинів: злочини у сфері безпеки праці; інші злочини у сфері безпеки виробництва.

Тема 36. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Поняття механічного транспортного засобу. Наслідки злочину та їх значення для кваліфікації. Відмежування транспортних злочинів від суміжних. Значення причинно-наслідкового зв'язку для встановлення закінченого злочину.

Класифікація транспортних злочинів: злочини, що посягають на безпеку руху або експлуатацію залізничного, водного чи повітряного транспорту; злочини, що посягають на безпеку руху або експлуатацію автотранспорту і міського електротранспорту; злочини, що посягають на безпеку трубопровідного транспорту; інші злочини, що посягають на безпечну роботу транспорту.

Тема 37. Злочини проти громадського порядку та моральності

Поняття, загальна характеристика й види злочинів проти громадського порядку та моральності. Класифікація злочинів: злочини проти громадського порядку; злочини проти громадської моральності; посягання на основні моральні принципи та цінності у сфері духовного та культурного життя суспільства, на основні принципи моральності у сфері статевої відносин; посягання на основні принципи у сфері морального та фізичного розвитку неповнолітніх.

Тема 38. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

Предмет злочину та його види. Кваліфікуючі ознаки, поняття великого та особливо великого розміру наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Класифікація злочинів: злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення; злочини, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами, а також обладнанням, призначеним для їх виготовлення; злочини, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних та одурманюючих засобів, а також допінгу; інші злочини проти здоров'я населення.

Тема 39. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Злочини, що посягають на відносини у сфері охорони державної таємниці й іншої конфіденційної інформації, яка є власністю держави. Злочини, що посягають на відносини в сфері недоторканності державних кордонів. Злочини, що посягають на відносини, які забезпечують належне комплектування Збройних Сил України.

Тема 40. Злочини проти авторитету органів державної влади, місцевого самоврядування та об'єднань громадян

Загальна характеристика злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Проблеми систематизації юридичних складів. Класифікація злочинів: злочини у сфері використання державних символів; злочини, пов'язані із перешкоджанням діяльності організацій та об'єднань громадян; злочини проти представників влади, працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань; злочини у сфері використання документів і засобів отримання інформації.

Тема 41. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електров'язку

Особливості предмету комп'ютерних злочинів. Відмежування від суміжних складів злочинів.

Тема 42. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері службової діяльності. Поняття службової особи. Зловживання владою або службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Декларування недостовірної інформації. Службове підроблення. Предмет злочину. Службова недбалість. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Незаконне збагачення. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Підкуп особи, яка надає публічні послуги. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Зловживання впливом. Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Провокація підкупу.

Тема 43. Злочини проти правосуддя

Класифікація злочинів у відповідності із основним безпосереднім об'єктом: злочини проти конституційних принципів діяльності органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду; злочини проти безпеки, честі та гідності суддів, народних засідателів та інших учасників судочинства; злочини проти прав та інтересів суб'єктів кримінального або цивільного процесу; злочини проти інтересів всебічного, повного неупередженого розслідування і судового розгляду кримінальних справ; злочини проти інтересів своєчасного припинення та розкриття злочинів; злочини проти інтересів забезпечення неухильного виконання судових рішень.

Тема 44. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)

Класифікація військових злочинів: злочини проти порядку підлеглості і військової честі; злочини проти порядку проходження військової служби; злочини проти порядку користування військовим майном і його зберігання; злочини проти порядку експлуатації військової техніки; злочини проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб; злочини проти встановленого порядку збереження військової таємниці; злочини проти порядку несення служби на полі бою і в районі воєнних дій; злочини, відповідальність за які передбачена міжнародними конвенціями та ін.

Тема 45. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Злочини проти миру. Злочини проти безпеки людства. Злочини проти міжнародного правопорядку. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист.

Основні нормативно-правові акти

1. Кримінальний кодекс України: Кодекс України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131 (зі змін. та допов.).

2. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність та рецидив злочинів та їх правових наслідках: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04 червня 2010 р. № 7 // Вісник Верховного Суду України. – 2010. – № 7. – С. 6-10.
3. Про судову практику по справах про необхідну оборону: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 1 // Вісник Верховного Суду України. – 2002. – № 3. – С. 2-4.
4. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12 // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 2. – С. 13-16.
5. Про практику призначення судами кримінального покарання: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7 // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 6. – С. 14-20; 2005. – № 1. – С. 13; 2009. – № 7. – С. 11-13; № 12. – С. 16. (зі змін. та допов.).
6. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання та заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 2 // Вісник Верховного Суду України. – 2002. – № 3. – Вкладка. – С. 5-8.
7. Про практику застосування судами України законодавства про погашення та зняття судимості: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 р. № 16 // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 2. – С. 9-11.
8. Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 03 червня 2005 р. № 5 // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 6. – С. 5-10.
9. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 7 // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 5. – С. 4-8.
10. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 червня 2006 р. № 2 // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 7. – С. 11-16.
11. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06 листопада 2009 р. № 10 // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 12. – С. 9-16.
12. Про судову практику у справах про злочини проти життя та здоров'я особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 07 лютого 2003 р. № 2 // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 1. – С. 37-42.
13. Про судову практику у справах про злочини ті інші правопорушення проти довілля: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 10 грудня 2004 р. № 17 // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 1. – С. 9-12.
14. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 7 // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 8. – С. 15-19.
15. Про практику застосування судами законодавства про відповідальність за окремі злочини у сфері господарської діяльності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 25 квітня 2003 р. № 3 // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 3. – С. 2-6.
16. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 2008 р. № 5 // Вісник Верховного Суду України. – 2008. – № 7. – С. 1-8.
17. Про практику застосування судами законодавства у справах про злочини неповнолітніх: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5 // Вісник Верховного суду України. – 2004. – № 5. – Стор. 4.
18. Про практику призначення судами кримінального покарання: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003 р. № 7 [Електроний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03>
19. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 травня 2002 р. № 6 // Вісник Верховного Суду України. – 2002. – № 4 (32). – С. 22.
20. Про судову практику у справах про необхідну оборону: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 1 // Вісник Верховного Суду України. – 2002. – № 3 – С. 2.
21. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 2 // Вісник

Верховного Суду України. – 2002. – № 3 – С. 5.

22. Рішення Конституційного Суду України від 19.04.2000 р. № 6-рп/2000 (справа про зворотню дію кримінального закону в часі) // Офіційний вісник України. – 2000. – № 39. – Стор. 77. – Ст. 1662.

Список рекомендованої літератури

1. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Р.В. Вереша. – 4-те вид., перероб. та допов. – К. : Алерта, 2016. – 352 с.
2. Дудоров О.О. Кримінальне право: теорія і практика (вибрані праці) / О.О. Дудоров. – К. : Ваїте, 2017. – 872 с.
3. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право : навчальний посібник / за ред. М.І. Хавронюка. – К. : Ваїте, 2014. – 944 с.
4. Кримінальне право. Загальна частина : підруч. / за ред. А. С. Беніцького, В. С. Гуславського, О. О. Дудорова, Б. Г. Розовського. – К. : Істина, 2011. – 1112 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 528 с.
6. Кримінальне право (Особлива частина) : підруч. / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. – Луганськ : Вид-во «Елтон – 2», 2012. – Т. 1. – 780 с.
7. Кримінальне право (Особлива частина) : підруч. / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. – 2-ге вид. – К. : ВД «Дакор, 2013. – 786 с.
8. Кримінальне право України: Особлива частина: підруч. / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – [4-е вид., перероб. і допов.]. – Х.: Право, 2010. – 608 с.
9. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 2 : Особлива частина / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х. : Право, 2013. – 1040 с.
10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 9-те вид., переробл. та допов. – К. : Юрид. думка, 2012. – 1316 с.
11. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: У 2-х т. / За заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. – 3-те вид., перероб. та доп. – К.: Алеута; КНТ; Центр учбової літератури. – 2009. – 964 с.
12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. – К. : Юрінком Інтер, 2016. – 1064 с.
13. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. В.О. Навроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 712 с.

6. ПРОГРАМА КУРСУ «КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

Тема 1. Поняття, сутність і завдання кримінального процесу. Кримінально-процесуальний закон.

Поняття кримінального процесу, його сутність. Кримінальне процесуальне законодавство. Дія кримінального процесуального кодексу в просторі, в часі та за колом осіб. Співвідношення понять “кримінальний процес”, “кримінальне судочинство” та “правосуддя”. Історичні типи кримінального процесу, його цілі та завдання. Значення кримінального процесу. Стадії кримінального процесу, їх зміст. Кримінальна процесуальна форма, її поняття та значення. Кримінальні процесуальні гарантії, їх поняття та значення. Кримінальні процесуальні відносини і кримінальні процесуальні функції. Кримінальна процесуальна наука, її розвиток. Поняття, предмет, система і метод науки кримінального процесу. Кримінальний процес як навчальна дисципліна, її місце і значення у фаховому становленні фахівців-юристів для органів внутрішніх справ в умовах перебудови вищої освіти в країні. Поняття кримінального процесуального закону та його значення. Структура Кримінального процесуального кодексу України. Джерела кримінального процесуального права України. Значення рішень Конституційного Суду України, роз’яснень Пленуму Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, відомчих нормативних актів МВС і Генеральної прокуратури України для кримінального судочинства.

Тема 2. Засади (принципи) кримінального провадження.

Поняття та значення засад (принципів) кримінального провадження, їх законодавче закріплення. Класифікація принципів кримінального процесу. Види засад кримінального провадження: 1) верховенство права; 2) законність; 3) рівність перед законом і судом; 4) повага до людської гідності; 5) забезпечення права на свободу та особисту недоторканність; 6) недоторканність житла чи іншого володіння особи; 7) таємниця спілкування; 8) невтручання у приватне життя; 9) недоторканність права власності; 10) презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини; 11) свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім’ї; 12) заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і

те саме правопорушення; 13) забезпечення права на захист; 14) доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень; 15) змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; 16) безпосередність дослідження показань, речей і документів; 17) забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності; 18) публічність; 19) диспозитивність; 20) гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами; 21) розумність строків; 22) мова, якою здійснюється кримінальне вадження.

Конституційні принципи кримінального процесу, їх зміст. Спеціальні принципи кримінального процесу, їх зміст. Проявлення принципів кримінального процесу на різних стадіях провадження у кримінальній справі. Відповідність принципів кримінального процесу України міжнародним стандартам.

Тема 3. Учасники кримінального провадження.

Поняття учасників кримінального провадження. Їх класифікація.

Система державних органів та посадових осіб, які здійснюють кримінальне судочинство. Суд (суддя) – орган правосуддя, його склад, основні завдання та повноваження під час розгляду кримінальних справ. Функції суду. Суд присяжних. Процесуальні функції, завдання та повноваження прокурора в кримінальному процесі. Органи досудового розслідування, їх повноваження та завдання в кримінальному процесі. Керівні органи досудового розслідування та його функції. Оперативні підрозділи та їх роль у кримінальному провадженні.

Процесуальне положення осіб, які мають і відстоюють у кримінальному процесі свій процесуальний інтерес. Заявник, його права та обов'язки у кримінальному провадженні. Підозрюваний, його процесуальне положення в кримінальному процесі.

Процесуальне положення учасників кримінального процесу, що захищають або представляють інтереси інших суб'єктів кримінального процесу. Захисник та його процесуальне положення. Особи, що мають право виконувати обов'язки захисника. Випадки обов'язкової участі захисника в кримінальному процесі.

Учасники кримінального процесу, що сприяють кримінальному судочинству (свідок, експерт, спеціаліст, перекладач, секретар судового засідання, поняті, судовий розпорядник). Процесуальне положення експерта та спеціаліста в кримінальному процесі.

Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному процесі.

Тема 4. Докази і доказування в кримінальному процесі.

Поняття, зміст і значення теорії доказів у кримінальному процесі. Теорія пізнання і теорію доказів. Поняття доказування в кримінальному процесі. Суб'єкти доказування. Способи збирання, закріплення, перевірки й оцінки доказів. Застосування науково-технічних засобів для збирання і перевірки доказів. Поняття, правила та значення оцінки доказів. Предмет та межі доказування в кримінальній справі, їх співвідношення. Обставини, які підлягають доказуванню в кримінальних справах. Поняття доказів та їх значення. Належність і допустимість доказів. Класифікація доказів у кримінальному процесі, її підстави та значення. Допустимість використання в доказуванні фактичних даних, отриманих за допомогою сучасних наукових методів і засобів. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії як основний засіб доказування під час кримінального провадження. Експертні дослідження в доказуванні у кримінальній справі. Поняття та види джерел доказів у кримінальному процесі. Показання свідка, їх поняття, предмет і значення. Фактори, що впливають на формування показань свідка. Перевірка й оцінка показань свідків. Показання з чужих слів, особливості їх оцінки та перевірки. Процесуальні гарантії повноти і достовірності показань свідків. Показання потерпілого, їх поняття, предмет і значення. Фактори, що впливають на достовірність показань потерпілого. Перевірка й оцінка показань потерпілого. Процесуальні гарантії повноти і достовірності показань потерпілого. Показання підозрюваного, їх поняття, предмет і значення. Перевірка й оцінка показань підозрюваного.

Тема 7. Досудове розслідування.

Поняття, сутність, завдання і значення стадії досудового розслідування. Система органів досудового розслідування. Початок досудового розслідування. Підслідність. Форми досудового розслідування (досудове слідство та дізнання). Місце проведення досудового розслідування. Об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування. Строки досудового розслідування. Недопустимість розголошення даних досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування після його завершення. Нагляд прокурора, судовий та відомчий контроль за додержанням законів у стадії досудового розслідування. Обов'язковість вказівок прокурора для органів досудового розслідування.

Поняття і значення досудового розслідування кримінальних проступків (дізнання). Органи, які проводять досудове розслідування кримінальних проступків. Особливості застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування кримінальних проступків. Особливості проведення слідчих дій у справах цієї категорії. Особливості закінчення досудового розслідування кримінальних проступків.

Тема 8. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії.

Поняття, види і система слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Підстави, порядок проведення і процесуальне оформлення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових)

дій. Поняття допиту: види, підстави і порядок проведення. Гарантії прав особистості під час допиту. Поняття пред'явлення для впізнання: види, підстави і порядок проведення. Процесуальне оформлення пред'явлення для впізнання. Проведення допиту чи впізнання в режимі відео конференції. Проникнення до житла чи іншого володіння особи в системі слідчих дій: підстави та процесуальний порядок його проведення. Поняття обшуку: види, підстави і порядок проведення. Процесуальне оформлення обшуку. Гарантії прав особистості під час проведення обшуку. Огляд: поняття, підстави, процесуальний порядок провадження та оформлення. Огляд трупа. Особливості огляду трупа, що пов'язаний з його ексгумацією. Слідчий експеримент: поняття, підстави, умови та порядок проведення й оформлення. Освідування особи: підстави та процесуальний порядок його проведення. Призначення і проведення експертизи: поняття, підстави і процесуальний порядок. Випадки обов'язкового призначення експертизи. Права підозрюваного та обвинуваченого при призначенні і проведенні експертизи. Підстави, порядок призначення і проведення додаткової, повторної, комісійної і комплексної експертизи. Отримання зразків для порівняльного дослідження. Підстави і порядок їх отримання. Процесуальне оформлення отримання зразків.

Види негласних розшукових дій, особливості їх проведення та фіксування. Використання результатів негласних слідчих дій у доказуванні. Накладення арешту на кореспонденцію: підстави та процесуальне оформлення.

Тема 9. Повідомлення про підозру.

Сутність і значення повідомлення особи про підозри. Випадки повідомлення особи про підозру. Зміст письмового повідомлення про підозру та процесуальний порядок його вручення. Зміна повідомлення про підозру. Співвідношення процесуальних статусів підозрюваного та обвинуваченого. Вимоги, що ставляться до повідомлення про підозру: законність, обґрунтованість, умотивованість. Строки та порядок повідомлення про підозру. Особливості роз'яснення підозрюваному його процесуальних прав.

Тема 10. Зупинення і закінчення досудового розслідування.

Поняття, підстави й умови зупинення досудового розслідування. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування. Підстави та процесуальний порядок оголошення розшуку підозрюваного. Підстави, умови і процесуальний порядок відновлення досудового розслідування. Поняття і форми закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження як форма закінчення досудового розслідування. Підстави та процесуальний порядок закриття кримінального провадження. Звільнення особи від кримінальної відповідальності як окрема форма закінчення кримінального провадження процесуальний порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності. Відновлення провадження при відмові від поручительства. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру як форма закінчення досудового розслідування, його підстави та процесуальний порядок.

Тема 11. Підсудність у кримінальному провадженні. Підготовче провадження у першій інстанції.

Поняття і значення підсудності у кримінальному процесі. Види підсудності. Підстави та порядок передачі справ з одного суду до іншого. Поняття, сутність і завдання підготовчого судового провадження. Порядок і строки підготовчого судового провадження. Порядок підготовчого судового провадження. Питання, які з'ясовуються суддею при підготовчому судовому провадженні. Рішення, які приймаються за результатами підготовчого судового провадження.

Тема 12. Судовий розгляд.

Сутність, завдання і значення судового провадження у суді першої інстанції. Підготовче провадження як окрема стадія кримінального провадження. Завдання та процесуальний порядок підготовчого провадження. Судовий розгляд. Загальні положення судового розгляду. Співвідношення загальних умов судового розгляду і засад кримінального провадження. Участь в судовому розгляді захисника обвинуваченого, його права та обов'язки. Участь прокурора в судовому засіданні, його права та обов'язки. Участь потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, їх представників, перекладача, спеціаліста і експерта в судовому розгляді, їх права та обов'язки. Наслідки неявки учасників судового розгляду в судові засідання. Підтримання порядку в судовому засіданні. Заходи, які вживаються до осіб, що порушують порядок у судовому засіданні. Межі судового розгляду. Підстави та порядок зміни обвинувачення в суді. Останнє слово обвинуваченого, його сутність та значення. Ухвалення вироку. Умови (засади) ухвалення вироку. Види судових рішень. Вимоги, що пред'являються до рішень суду. Види вироків.

Спрощене провадження щодо кримінальних проступків: значення та процесуальний порядок його проведення. Провадження в суді присяжних: підстави та процесуальний порядок його проведення. Вимоги, що пред'являються до суддів-присяжних.

Тема 13. Судові рішення у кримінальному провадженні.

Сутність, завдання і значення стадії провадження в суді апеляційної інстанції. Основні риси апеляційного провадження. Судові рішення, на які може бути подана апеляція. Коло осіб, які мають право подати апеляцію. Порядок і строки апеляційного оскарження вироку і внесення апеляційного подання. Зміст

апеляції. Випадки залишення апеляції без руху та розгляду. Наслідки подання апеляції. Порядок і строки розгляду справи в апеляційній інстанції. Суди, які розглядають справи у апеляційному порядку. Склад суду. Особи, що беруть участь у розгляді справи в апеляційній інстанції. Обсяг перевірки справи апеляційним судом. Рішення, що приймаються апеляційною інстанцією за результатами розгляду справи в апеляційному порядку. Підстави до скасування або зміни вироку апеляційною інстанцією. Випадки постановлення апеляційною інстанцією вироку.

Сутність, завдання і значення провадження в суді касаційної інстанції. Відмінність цієї стадії від стадії апеляційного провадження. Судові рішення, які можуть бути перевірені в касаційному порядку. Коло осіб, які мають право на касаційне оскарження або внесення касаційного подання. Порядок і строки касаційного оскарження або внесення касаційного подання. Суди, які розглядають справи в касаційному порядку. Повноваження касаційної інстанції. Порядок і строки розгляду справи в касаційному суді. Коло осіб, які беруть участь у розгляді справи в касаційному порядку. Межі прав касаційної інстанції. Обсяг перевірки справи касаційним судом.

Тема 14. Провадження у суді апеляційної інстанції.

Правова природа, сутність і завдання перевірки судових рішень в апеляційному порядку. Суди, які розглядають справи в апеляційному порядку, їх повноваження. Судові рішення, що можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження. Порядок і строки апеляційного оскарження вироку, ухвали про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, ухвали суду, ухвали слідчого судді. Вимоги до апеляційної скарги. Підстави для залишення апеляційної скарги без руху. Підстави та наслідки повернення апеляційної скарги. Підстави та наслідки відмови у відкритті апеляційного провадження. Дії судді-доповідача по підготовці справи до апеляційного розгляду. Заперечення на апеляційну скаргу. Процесуальний порядок відмови від апеляційної скарги, її зміни чи доповнення. Визначення меж перегляду справи судом апеляційної інстанції. Процедура апеляційного розгляду. Письмове апеляційне провадження. Повноваження суду апеляційної інстанції за результатами розгляду справи. Підстави для зміни чи скасування судового рішення судом апеляційної інстанції.

Тема 15. Провадження з виконання судових рішень.

Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироку. Нагляд за дотриманням законів під час виконання судових рішень. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Обов'язковість рішень суду. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Органи і служби, які виконують вирок і забезпечують виконання кримінальних покарань. Підстави і процедура відстрочки виконання вироку. Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку. Підстави для звільнення від відбування кримінального покарання. Умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Застосування до засуджених примусового лікування та його припинення. Тимчасове залишення засудженого у слідчому ізоляторі. Умови утримання осіб, засуджених до позбавлення волі. Розгляд судом клопотання про зняття судимості.

Тема 16. Провадження в суді касаційної інстанції.

Суть і значення касаційного провадження. Завдання стадії касаційного провадження. Об'єкти права на касаційне оскарження у кримінальному процесі. Право на касаційне оскарження. Строки касаційного оскарження. Порядок подання касаційної скарги. Форма і зміст касаційної скарги. Підстави та наслідки залишення касаційної скарги без руху або її повернення. Порядок і строки відкриття касаційного провадження. Дії судді-доповідача по підготовці справи до касаційного розгляду. Заперечення на касаційну скаргу. Процесуальний порядок відмови від касаційної скарги та її доповнення. Межі перегляду справи судом касаційної інстанції. Процедура касаційного розгляду. Повноваження суду касаційної інстанції за результатами розгляду справи. Зміст судових рішень суду касаційної інстанції.

Тема 17. Провадження у Верховному Суді України. Провадження за ново виявленими обставинами.

Завдання і значення перегляду судових рішень Верховним Судом України. Підстави для перегляду судових рішень Верховним Судом України. Право на звернення про перегляд судових рішень Верховним Судом України. Строк подання заяви про перегляд судового рішення. Порядок розгляду справи Верховним Судом України. Повноваження Верховного Суду України за результатами перегляду. Види судових рішень Верховного Суду України та їх обов'язковість. Загальні положення перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Строки та підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за ново виявленими обставинами.

Тема 18. Особливі порядки кримінального провадження.

Види угод, їх ініціювання та умови укладання. Зміст угоди про примирення. Зміст угоди про визнання винуватості. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Початок кримінального

провадження у формі приватного обвинувачення. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Особливості притягнення до кримінальної відповідальності окремої категорії осіб, їх затримання і обрання запобіжного заходу. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх. Особливості проведення процесуальних дій та застосування заходів примусу щодо неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності.

Тема 19. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Поняття міжнародного співробітництва у кримінальному судочинстві. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. Загальні засади міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Обсяг та види міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Центральні органи України, що забезпечують міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу. Виконання запиту в іноземній державі. Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу.

Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України. Виклик особи, яка перебуває за межами України. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція). Межі кримінальної відповідальності виданої особи. Центральні органи України щодо видачі особи (екстрадиції). Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України. Екстрадиційний арешт.

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. / Упоряд. Ю.К. Качуренко. — К.: Юрінформ, 1992. - С. 18-24.
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 р. // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. / Упоряд. Ю.К. Качуренко. — К.: Юрінформ, 1992. - С. 36-62.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. // Голос України. — 2012. — № 90—91. — 19 травня.
5. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 черв. 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 31, — Ст. 545.
6. Указ Президента України № 143/2002 від 18 лютого 2002 р. „Про заходи щодо дальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян”.
7. Указ Президента України № 700/ 2002 від 13 серпня 2002 р. „Про додаткові заходи щодо реалізації громадянами конституційного права на звернення”.
8. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 квітня 1996 р. № 4 «Про застосування законодавства, що забезпечує незалежність суддів»// Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973-2004): Офіційне видання / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2004.
9. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 червня 1999 р. № 10 «Про застосування законодавства, що передбачає державний захист суддів, працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у судочинстві»// Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973-2004): Офіційне видання / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2004.
10. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 р. № 7 «Про посилення судового захисту прав та свобод людини і громадянина»// Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973-2004): Офіційне видання / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2004.
11. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 2 липня 2004 р. № 13 «Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені прправа потерпілих від злочинів»// Вісник Верховного Суду України. – 2004. - № 8.
12. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 р. № 7 «Про застосування законодавства, яке забезпечує право на захист у кримінальному судочинстві»// Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973-2004): Офіційне видання / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2004.
13. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 р. № 8 «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах» // Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973-2004): Офіційне видання / За заг. ред. В.Т.Маляренка. – К., 2004.
14. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 7 липня 1995 року № 11 «Про

відшкодування витрат на стаціонарне лікування особи, яка потерпіла від злочину, та судових витрат» /Практика розгляду судами кримінальних справ: Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України. – К.: Атіка, 2004. – 544 с.

Список рекомендованої літератури

1. Вапнярчук В.В. Уголовный процесс Украины в схемах и таблицах: Учебное пособие. – Харьков: Издательство СПД ФЛ Вапнярчук Н.Н., 2005. – 212 с.
2. Коваленко Є.Г., Маляренко В.Т. Кримінальний процес України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
3. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальне право: Курс лекцій: навч. посібник. – К.: Істина, 2005. - 456 с.
4. Кримінальний процес [Текст] : підручник / С. В. Банах, Н. З. Рогатинська, А. М. Сарахман ; Терноп. нац. екон. ун-т, Юрид. ф-т, Каф. кримін. права та процесу. - Тернопіль : ТНЕУ, 2016. - 263 с.
5. Кримінальний процесуальний механізм забезпечення прав потерпілого (фізичної особи) у досудовому розслідуванні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Кавун Дмитро Юрійович ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків, 2017. - 23 с
6. Кримінальний процесуальний кодекс України [Текст] : станом на 16 січ. 2017 р. : відповідає офіц. тексту. - Харків : Право, 2017. - 383 с.

Електронні адреси корисних ресурсів ІНТЕРНЕТ

1. <http://www.rada.kiev.ua> (офіційний сайт Верховної Ради України).
2. <http://www.kmu.gov.ua> (офіційний сайт Кабінету Міністрів України).
3. <http://www.scourt.gov.ua> (офіційний сайт Верховного Суду України).
4. <http://www.vru.gov.ua> (офіційний сайт Вищої Ради юстиції України).
5. <http://www.minjst.gov.ua> (офіційний сайт Міністерства юстиції України).
6. <http://mvs.gov.ua> (офіційний сайт МВС України)
7. <http://www.sbu.gov.ua> (офіційний сайт Служби Безпеки України).
8. <http://www.i.com.ua> (Офіційний вісник України)